

**Powiatowy Urząd Pracy
w Zduńskiej Woli
ul. Getta Żydowskiego 4**

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie zduńskowolskim w 2017 roku

**Kwiecień
2018r.**

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	6
2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	17
3. Analiza umiejętności i uprawnień	24
4. Analiza rynku edukacyjnego	29
5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw	33
6. Prognoza lokalnego rynku pracy	52
Podsumowanie	61
Załącznik 1.....	64
Informacja sygnałna.....	81
Spis tabel i rysunków.....	82

Wstęp

Powiatowy Urząd Pracy w Zduńskiej Woli działając w oparciu o Ustawę z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2017r. poz. 1065 ze zm.), realizuje zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy poprzez opracowanie analiz dotyczących rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Intensywnie zmieniająca się gospodarka i związane z tym przeobrażenia w każdej niemal dziedzinie życia wymagają odpowiedniego dostosowania zasobów pracy, określanych jako wiedza, umiejętności i kwalifikacje przyszłych pracowników, do rzeczywistych oczekiwań potencjalnych pracodawców reprezentujących stronę popytową na rynku pracy.

W celu dostosowywania podaży pracy do zapotrzebowania zawodowo-kwalifikacyjnego zgłaszanego przez pracodawców koniecznym staje się prowadzenie cyklicznych, wieloaspektowych badań rynku pracy. W tym celu w 2012 roku na zlecenie Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej oraz Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w ramach projektu systemowego pt. "Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy" współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej - Europejskiego Funduszu Społecznego Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych Sp. z o.o. z Łodzi przygotował nową metodologię prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Założenia metodyczne dostępne są na stronie internetowej pod adresem www.instytut.inse.pl/monitoring.

Opracowane zalecenia metodyczne prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ukierunkowane są w szczególności na realizację takich podstawowych celów jak:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo- kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

W zaleceniach metodycznych **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** określany jest jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. W tym zakresie wskazano, że monitoring można wykorzystać przy określaniu prognoz dotyczących zmieniającego się popytu na pracę. Mając jednak na uwadze dynamiczne zmiany do jakich dochodzi na rynku pracy szczególnie na poziomie lokalnym należy podkreślić, że prognozy te mogą mieć jedynie charakter krótkookresowy.

Podstawowe definicje występujące w nowej metodologii to: zawód deficytowy, zawód nadwyżkowy oraz zawód pozostający w równowadze.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Dodatkowo w metodologii stosuje się szereg pojęć, których prawidłowe określenie pozwala na właściwą interpretację wyników. Przez **zawód** rozumie się zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, przynoszący dochód, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności. Podstawą prowadzenia analizy zawodów jest klasyfikacja zawodów i specjalności wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1145). Klasyfikacja zawodów i specjalności jest usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Stanowi wykaz zawodów zidentyfikowanych na rynku pracy. Klasyfikacja opracowana została w oparciu

o Międzynarodowy Standard Klasyfikacji Zawodów ISCO-08. Aktualizowanie klasyfikacji, w celu dostosowania do zmian zachodzących na rynku pracy (polskim i europejskim), poprzez wprowadzanie do niej nowych zawodów/specjalności, odbywa się co 2-3 lata w drodze zmian rozporządzenia. Aktualnie obowiązuje klasyfikacja wprowadzona rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 28 grudnia 2017r. (Dz. U. z 2017r. poz. 227). Obecnie struktura obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże (wewnętrzny podział grup wielkich), 133 grupy średnie (wewnętrzny podział grup dużych) 445 grupy elementarne, które obejmują łącznie 2455 zawodów i specjalności.

Część zawodów opatrzona jest literą „S”, co oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie oświaty i występuje w Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Na potrzeby opracowania, **umiejętności** określono jako zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu np. obsługa komputera i wykorzystanie Internetu. **Uprawnienia** to dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów lub często także po udowodnieniu przebycia wymaganej praktyki; przykładem uprawnienia jest prawo jazdy kat. B. **Kwalifikacje** to układ wiedzy, umiejętności i uprawnień przydatnych do realizacji składowych zadań zawodowych. Jako lokalny rynek pracy przyjęto powiatowy rynek pracy.

Oferta pracy to ogłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy lub ochotniczego hufca pracy albo też umieszczenie w internetowych serwisach rekrutacyjnych, co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu znalezienia odpowiedniego pracownika. W metodologii przez **ofertę pracy** rozumie się jedno wolne miejsce pracy lub miejsce aktywizacji zawodowej.

Bezrobotny absolwent rozumiany jest jako bezrobotny do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczenie o ukończeniu kursu.

Przez **długotrwale bezrobotnych** należy rozumieć pozostających w rejestrze powiatowego urzędu łącznie przez okres ponad 12-stu miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

W metodologii monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych **podstawowymi źródłami informacji** są:

- dane gromadzone w systemie Syriusz przez powiatowy urząd pracy, które informują o liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, zgłoszonych wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

Należy jednak podkreślić, iż dane te stanowią zaledwie część informacji na temat całego rynku pracy. Nie ma bowiem prawnego obowiązku zgłaszania każdej oferty pracy do PUP przez pracodawcę, jak również bezrobotny nie jest zobligowany do rejestracji w urzędzie pracy. Dodatkowo wykorzystano dane pochodzące ze:

- źródeł pierwotnych tj. ofert pracy zamieszczanych na portalach Internetowych, ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców krajowych, którzy poszukują pracowników z obszaru naszego kraju i tzw. rynku unijnego (sieć EURES), ofert pracy zgłaszanych do Ochotniczych Hufców Pracy a także badań własnych prowadzonych przez powiatowy urząd pracy wśród przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku pracy
- oraz źródeł wtórnych dotyczących rynku edukacyjnego uzyskane z Systemu Informacji Oświatowej MEN, badania popytu na pracę z Głównego Urzędu Statystycznego, dane z systemu prognostyczno-informacyjnego (Barometr zawodów),

Należy zwrócić uwagę, że odmienny sposób analizy danych przyjęty dla celów monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy nie pozwala na ich bezpośrednie zestawienie i porównanie z danymi gromadzonymi w formie statystyki publicznej.

1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

Na koniec grudnia 2017 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zduńskiej Woli zarejestrowanych było 1 939 osób, z czego 55,34 % ogółu stanowiły kobiety tj. 1 073 osoby. Porównując sytuację ze stanem z grudnia 2016 roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 634 osoby (2573 osoby w XII.2016 r.), w tym o 321 kobiet (1394 kobiet w XII.2016 r.). Natomiast w porównaniu do grudnia 2015 spadek ten wyniósł 1 375 osób, w tym o 673 kobiety.

W analizowanym okresie stopa bezrobocia w powiecie zduńskowolskim wyniosła 7,5 %. W porównaniu do grudnia 2016 roku jej wartość spadła o 2,4 %, natomiast w stosunku do grudnia 2015 roku o 5,1 %. Poziom bezrobocia w powiecie zduńskowolskim przewyższał stopę bezrobocia dla całego województwa łódzkiego, która na koniec 2017r. wyniosła 6,8% (tj. + 0,7 %) oraz stopę bezrobocia w Polsce kształtującą się w tym okresie na poziomie 6,6 % (tj.+0,9%).

Pod względem wysokości stopy bezrobocia powiat zduńskowolski uplasował się na 10 pozycji (7,5 %) w województwie łódzkim. Wyższy jej wskaźnik zarejestrowany został w powiecie brzezińskim (7,7 %), pączęzańskim (7,8 %), pabianickim (7,8 %), tomaszowskim (7,9 %), zgierskim (7,9 %), łódzkim wschodnim (8,1 %), łęczyckim (8,1 %), łaskim (9,4 %) oraz kutnowskim (9,4 %).

W ciągu całego 2017 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zduńskiej Woli zarejestrowano łącznie 3 790 osób. W porównaniu do ubiegłego roku liczba rejestrujących się osób zmniejszyła się o 654 bezrobotnych. Największy napływ osób bezrobotnych w 2017 roku nastąpił w miesiącu styczniu, wrześniu i październiku, a najmniejszy w kwietniu i czerwcu. Główną przyczyną było wygaśnięcie wraz z końcem roku wielu umów okresowych oraz zakończeniem obowiązywania ubezpieczenia zdrowotnego po zakończeniu nauki.

W roku 2017 z ewidencji osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zduńskiej Woli wyłączono ogółem 4 424 osoby, co w rezultacie złożyło się na korzystny bilans

bezrobotnych. Największy odpływ bezrobotnych w 2017 roku odnotowany został w miesiącu marcu, kwietniu oraz październiku, natomiast najmniejszy w styczniu oraz lutym. W ewidencji bezrobotnych ogółem zarejestrowano 761 osób mniej niż w 2016 roku.

W ogólnej liczbie osób wykreślonych z ewidencji było 2 045 podjęć pracy - 46,23 % wszystkich wyłączonych. W przypadku podjęć pracy największy udział miało zatrudnienie niesubsydiowane - 1 645 osób (37,18 %). Przy pomocy zatrudnienia subsydiowanego z ewidencji wyłączono 400 osób, co stanowi 9,04 % ogółu wyrejestrowanych osób. Z powodu odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI wyłączono 182 osoby (4,11 %), a z powodu dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego 380 osób (8,59 %). Duży odsetek osób wyłączonych z ewidencji stanowi również przyczyna niepotwierdzenia gotowości do pracy - 832 osoby (18,81 %) oraz rozpoczęcie stażu - 566 osób (12,79 %). Osoby, które nabyły prawa do świadczenia przedemerytalnego, osiągnęły wiek emerytalny lub nabyły prawa emerytalne lub rentowe stanowiły 3,71 % (164 osoby).

Na koniec grudnia 2017 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zduńskiej Woli prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 257 osób (13,25 % ogółu bezrobotnych), w tym 135 kobiet. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych uprawnionych do wypłaty świadczeń zmalała o 64 osoby.

Od kilku lat najliczniejszą grupą bezrobotnych zarejestrowanych w PUP pozostają osoby długotrwale bezrobotne, które stanowiły - 62,40% ogółu bezrobotnych (pozostających w ewidencji urzędu przez ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat z wyłączeniem okresu odbywania stażu). Na dzień 31.12.2017r. w ewidencji urzędu pracy pozostawało 1 210 osób długotrwale bezrobotnych, w tym 700 kobiet (57,85% ogółu długotrwale bezrobotnych). W grupie tej najliczniej występują osoby z wykształceniem niższym od średniego (35,04 % ogółu długotrwale bezrobotnych) tj. gimnazjalne i poniżej - 424 osoby oraz zasadniczym zawodowym - 335 osób. Najmniej osób legitymowało się dyplomem szkoły wyższej - 93 osoby (7,69 % ogółu długotrwale bezrobotnych). Podobnie jak w ubiegłych latach w największym stopniu zjawiskiem długotrwałego bezrobocia dotknięte były osoby w wieku 35-44 lat (285 osób) oraz 25 - 34 lata (282 osoby) najmniej liczną grupę stanowią bezrobotni powyżej 60 roku życia (112 osób).

W niekorzystnej sytuacji na rynku pracy pozostają osoby w wieku powyżej 50 roku życia, które ze względu na wiek są mniej mobilne od osób młodych, jak również mniej skłonne do zmiany kwalifikacji czy też podnoszenia wykształcenia. Na koniec okresu sprawozdawczego grupa 50 + stanowiła 33,52% ogółu bezrobotnych tj. 650 osób, w tym 256 kobiet (39,38 %). Wśród tych osób odnotowano 104 osoby (16%) posiadające prawo do zasiłku w tym 45 kobiet (6,92%). W porównaniu do ubiegłego 2016 roku grupa zarejestrowanych osób w wieku powyżej 50 roku życia zmniejszyła się o 149 osób.

Natomiast znacznie mniejszą grupę stanowiły osoby młode tj. w wieku do 25 roku życia, których na koniec grudnia 2017 roku zarejestrowanych było 181 osób (9,33% ogółu

bezrobotnych), w tym 130 kobiet (71,82% ogółu młodych). W porównaniu do końca 2016r. liczba bezrobotnych w tej kategorii osób zmniejszyła się o 77 osób. W omawianej grupie największa liczba osób posiadała wykształcenie niższe od średniego tzn. gimnazjalne i poniżej – 52 osoby, średnie ogólnokształcące - 50 osób oraz policealne i średnie zawodowe – 36 osób. Największy spadek osób bezrobotnych nastąpił w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, w okresie sprawozdawczym było to 31 osób. Natomiast dyplomem szkoły wyższej legitymowało się 12 osób. Z danych statystycznych wynika, iż zaledwie 8.84 % (16 osób) bezrobotnych do 25 roku życia posiadało prawo do zasiłku. Tak mała liczba świadczy o tym, że osoby te zwykle są zatrudniane na krótkie umowy, co nie pozwala na przepracowanie 12-stu miesięcy wymaganych do nabycia prawa do zasiłku.

W rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Zduńskiej Woli na koniec roku 2017 zarejestrowanych było 196 osób (w tym 89 kobiet) posiadających orzeczony stopień o niepełnosprawności. Wyżej wymienione osoby stanowiły 10,11 % ogółu bezrobotnych.

W odniesieniu do grudnia roku 2016 liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych powiatu zduńskowolskiego zmniejszyła się o 76 osób. W grupie tej dominowały osoby z przedziału wiekowego 45 - 54 lat (57 osób), 55 – 59 lat (44 osoby) oraz 35 – 44 lat (34 osoby). Pod względem wykształcenia przeważały osoby posiadające wykształcenie niższe od średniego tj. gimnazjalne i poniżej (78 osób) oraz zasadnicze zawodowe (68 osób).

Tabela 1. Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2017 roku według wielkich grup zawodów

Kod grupy zawodów	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni ogółem			Bezrobotni absolwenci		Bezrobotni długotrwale	Napływ ofert pracy w okresie		Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+ EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba ofert pracy	Mierniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*		Wartość wskaźnika struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy
		napływ w okresie	odpływ w okresie	stan na koniec okresu	stan na koniec okresu	udział w % do ogółem bezrobotnych	stan na koniec okresu	CBOP (PUP+OHP+ EURES)	Internet					wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych	rok	poprze dni rok**	
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	10	0	0	0		0	6	28	0,00	0,00	0,00	4,83	0,00		0,00	-	-	0,00
2	SPECJALIŚCI	401	467	157	6	3,82	86	118	107	56,78	43,22	186,08	22,75	8,18	54,78	1,16	-	-	0,09
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	481	578	255	7	2,75	156	172	86	77,91	58,14	296,50	30,50	9,72	61,18	1,20	-	-	0,14
4	PRACOWNICY BIUROWI	143	174	57	3	5,26	32	404	18	49,01	39,60	72,67	42,17	1,72	56,14	1,22	-	-	0,05
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	592	688	347	3	0,86	210	421	56	64,13	46,32	398,58	49,75	8,01	60,52	1,16	-	-	0,19
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	27	32	21	1	4,76	15	1	0	100,00	100,00	22,58	0,08	271,00	71,43	1,19	-	-	0,01
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	808	950	406	2	0,49	262	382	21	32,98	17,54	468,92	41,58	11,28	64,53	1,18	-	-	0,22
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	345	430	260	1	0,38	178	426	44	16,20	5,40	293,58	49,17	5,97	68,46	1,25	-	-	0,15
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	405	484	247	0	0,00	163	694	77	13,69	8,93	273,83	79,25	3,46	65,99	1,20	-	-	0,15
Razem		3212	3803	1750	23	1,31	1102	2624	437	36,59	25,11	X	X	X	X	X	X	X	X

Z analizy wielkich grup zawodów pod względem liczebności osób bezrobotnych wynika, że podobnie jak w roku ubiegłym na koniec 2017r. najliczniej w rejestrach urzędu występowały osoby należące do **grupy 7: Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** - 406 osób (23,20 %), **grupy 5** skupiającej grupy zawodów: Pracownicy usług i sprzedawcy – 347 osób (19,83%) oraz **grupy 8: Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń** - 260 osób tj. 14,86 % ogółu osób posiadających zawód. Niewiele mniej osób bo 255 odnotowano w **grupie 3: Technicy i inny średni personel** tj. 14,57 % ogółu osób z konkretnym zawodem. Znaczną grupę stanowiły również osoby z zawodem zakwalifikowanym do **9 grupy** tj. Pracownicy wykonujący prace proste - 247 bezrobotnych (14,11%).

Wskazane powyżej wielkie grupy zawodów charakteryzowały się również najwyższymi napływami bezrobotnych do ewidencji jak i odpływami bezrobotnych z rejestrów urzędu oraz dominowały liczebnością w kategorii osób długotrwale bezrobotnych.

Z kolei z analizy zgłoszonych do PUP ofert pracy wynika, że co 4 zapotrzebowanie na pracownika dotyczyło zawodów z **grupy 9: Pracownicy wykonujący prace proste**, tj. 771 ofert pracy. Znaczną liczbą ofert pracy charakteryzowała się także **grupa 5: Pracownicy usług i sprzedawcy**, w której zgłoszono ogółem 477 ofert pracy (15,58 %); **grupa 8: Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń** z liczbą 470 zgłoszeń (15,31 %) oraz **grupa 4: Pracownicy biurowi** z 422 ofertami pracy (13,79 %) i **grupa 7: Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**, w której zgłoszono 403 oferty pracy.

Dodatkowo ustalono, że poza zawodami z **grupy 1: Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**, we wszystkich pozostałych wielkich grupach zawodów występuje niska dostępność ofert pracy dla bezrobotnych (wskaźnik dostępności powyżej 1), tzn. że liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy. Ponad połowa zarejestrowanych bezrobotnych na koniec okresu sprawozdawczego należy do kategorii długotrwale bezrobotnych (wskaźnik długotrwałego bezrobocia powyżej 50%). Odpływ osób wyrejestrowanych z urzędu w 2017r. przewyższał liczbę bezrobotnych, którzy zarejestrowali się do ewidencji urzędu w badanym okresie (wskaźnik płynności powyżej 1), co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie.

Ponadto na podstawie stosowanych mierników w wielkich grupach zawodów w 2017r. nie zidentyfikowano **zawodów deficytowych, nadwyżkowych czy zawodów będących w równowadze**.

Szczegółowe zestawienie danych dotyczących elementarnych grup zawodowych zawarto w załączniku nr 1.

Tabela 2. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2017 roku

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
1.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	210
2.	8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	73
3.	8153	Operatorzy maszyn do szycia	51
4.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	50
5.	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	44
6.	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	44
7.	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	44
8.	7222	Ślusarze i pokrewni	37
9.	3115	Technicy mechanicy	36
10.	5141	Fryzjerzy	36
11.	9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	35
12.	8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	34
13.	7412	Elektromechanicy i elektrycy	31
14.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	30
15.	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	30
16.	9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	30
17.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	29
18.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	29
19.	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	28
20.	7112	Murarze i pokrewni	27

Z analizy elementarnych grup zawodów charakteryzujących się najliczniejszą liczbą bezrobotnych wynika, że analogicznie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym prawie wszystkie wyszczególnione grupy zawodów, poza **grupą 4** zawodów: Pracownicy obsługi biurowej (kod 4110); wchodzi w skład dominujących liczebnie wielkich grup zawodów. Dotyczy to następujących grup zawodów: **grupa 7**: Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; **grupa 5**: Pracownicy usług i sprzedawcy; **grupa 9**: Pracownicy wykonujący prace proste; **grupa 8**: Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń; **grupa 3**: Technicy i inny średni personel.

Ponadto ustalono, że wszystkie zaprezentowane zawody charakteryzujące się największą liczbą bezrobotnych na koniec badanego 2017r. wystąpiły również w grupach zawodów elementarnych, w których liczba bezrobotnych była największa na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego.

W sumie w grupie wymienionych 20 zawodów elementarnych odnotowano 928 osób bezrobotnych, które stanowiły ponad 53 % ogółu bezrobotnych posiadających konkretny zawód.

Tabela 3. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2017 roku

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ w okresie)
1.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	310
2.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	100
3.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	92
4.	5141	Fryzjerzy	85
5.	9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	82
6.	7412	Elektromechanicy i elektrycy	79
7.	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	75
8.	8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	73
9.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	72
10.	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	63
11.	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	59
12.	9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	59
13.	7222	Ślusarze i pokrewni	54
14.	8153	Operatorzy maszyn do szycia	54
15.	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	53
16.	3115	Technicy mechanicy	51
17.	5120	Kucharze	47
18.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	46
19.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	44
20.	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	43

Z analizy najwyższych napływów bezrobotnych rejestrujących się w urzędzie pracy w ciągu 2017r. wynika, że w grupie 20 wymienionych zawodów elementarnych zdecydowaną większość stanowiły zawody, w których odnotowano również największą liczbę bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2017r. Zmiany zaobserwowano pomiędzy zawodami: Kucharze (kod 5120); Stolarze meblowi i pokrewni (kod 7522) Specjaliści ds. administracji i rozwoju (kod 2422) które wystąpiły tylko w największych napływach oraz w zawodach: Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni (kod 8151); Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych (kod 7233); Murarze i pokrewni (kod 7112);, które wystąpiły tylko w najliczniejszych rejestracjach na koniec 2017r.

Tabela 4. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2017 roku (przykładowe 20 grup zawodów).

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1.	2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	100,00
2.	2151	Inżynierowie elektrycy	100,00
3.	2163	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	100,00
4.	2166	Projektanci grafiki i multimediiów	100,00
5.	2240	Specjaliści do spraw ratownictwa medycznego	100,00
6.	2341	Nauczyciele szkół podstawowych	100,00
7.	2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	100,00
8.	2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	100,00
9.	2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
10.	2621	Archiwisci i muzealnicy	100,00
11.	2632	Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	100,00
12.	2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	100,00
13.	3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	100,00
14.	3211	Operatorzy aparatury medycznej	100,00
15.	3321	Agenci ubezpieczeniowi	100,00
16.	3332	Organizatorzy konferencji i imprez	100,00
17.	3431	Fotografowie	100,00
18.	4132	Operatorzy wprowadzania danych	100,00
19.	4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	100,00
20.	4412	Listonosze i pokrewni	100,00

Na koniec 2017r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Zduńskiej Woli pozostawały 1 102 osoby długotrwale bezrobotne tj. pozostające w rejestrze urzędu pracy przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu.

Dla uzyskania informacji jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwale bezrobotni wykorzystano **wskaźnik długotrwałego bezrobocia**, który obliczany jest jako stosunek liczby osób długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów do liczby osób zarejestrowanych bezrobotnych w danej grupie zawodów.

Wskaźnik przyjmuje wartości od 0% (dotyczy sytuacji, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwale bezrobotnym).

Wśród elementarnych grup zawodów zidentyfikowano 42 grupy zawodów, w których wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia wyniosła 100%. Oznacza to, że w tych grupach zawodów wszyscy bezrobotni należą do kategorii długotrwale bezrobotnych. (Tabela 4. przedstawia 20 przykładowych zawodów).

Warto jednak zwrócić uwagę, że wskazane grupy skupiają tylko nieliczne rejestracje bezrobotnych wśród nich najliczniejszą okazała się grupa zawodów: Archeolodzy, socjolodzy

i specjaliści dziedzin pokrewnych (kod 2632), która obejmowała zaledwie 4 osoby długotrwale bezrobotne, pozostające w ewidencji również na koniec 2017r.

Tabela 5. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2017r.

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
1.	7212	Spawacze i pokrewni	3,50
2.	2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	3,00
3.	2514	Programiści aplikacji	3,00
4.	2621	Archiwiści i muzealnicy	3,00
5.	3251	Asystenci dentyści	3,00
6.	4412	Listonosze i pokrewni	3,00
7.	8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	3,00
8.	8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	2,67
9.	2131	Biolodzy i pokrewni	2,00
10.	2142	Inżynierowie budownictwa	2,00
11.	3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	2,00
12.	3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	2,00
13.	4120	Sekretarki (ogólne)	2,00
14.	4225	Pracownicy biur informacji	2,00
15.	5221	Właściciele sklepów	2,00
16.	7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	2,00
17.	7536	Obuwnicy i pokrewni	2,00
18.	7543	Klasyfikatory wyrobów przemysłowych	2,00
19.	8311	Maszyści kolejowi i metra	2,00
20.	9613	Zamiatacze i pokrewni	2,00
21.	9621	Gońcy, багаżowi i pokrewni	2,00

Do uzyskania informacji o kierunku i natężeniu ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stosuje się **wskaźnik płynności bezrobotnych**, który stanowi stosunek odpływu bezrobotnych w danej grupie zawodów do napływu bezrobotnych we wskazanej grupie zawodów.

Wskaźnik może przyjmować następujące wartości:

Poniżej 1– napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów.

Równa się 1 – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów nie ulega zmianie.

Powyżej 1 – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie.

Brak wartości – brak napływów.

Wartość „0” – brak odpływów.

Wysokie wartości wskaźnika są osiągane przede wszystkim w tych grupach zawodów, dla których rotacja liczby bezrobotnych jest niewielka. W ten sposób jednostkowe zmiany przekładają się na osiąganie wysokich lub niskich wartości wskaźnika płynności bezrobotnych.

Powyżej zaprezentowano zawody elementarne, w których badany wskaźnik osiągnął wartości najwyższe. W przypadku grupy zawodów: Spawacze i pokrewni (kod 7212); w 2017r. z ewidencji PUP wyrejestrowano 7 osób bezrobotnych, natomiast zarejestrowano 2 osoby, w wyniku tego wskaźnik płynności osiągnął wartość 3,50. Wśród zaprezentowanych zawodów najwyższym odpływem charakteryzował się zawód: Biolodzy i pokrewni (kod 2131), w którym wyrejestrowano 10 osób bezrobotnych a zarejestrowano 5 bezrobotnych, co spowodowało, że wskaźnik płynności osiągnął wartość 2,00.

Tabela 6 . Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najmniejszy w 2017r.

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
1.	1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	0,00
2.	1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0,00
3.	1323	Kierownicy do spraw budownictwa	0,00
4.	1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0,00
5.	1412	Kierownicy w gastronomii	0,00
6.	1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	0,00
7.	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	0,00
8.	2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	0,00
9.	3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	0,00
10.	4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	0,00
11.	4322	Planiści produkcyjni	0,00
12.	7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	0,00
13.	8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	0,00
14.	8157	Operatorzy maszyn do prania	0,00
15.	8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	0,00

Wskaźnik płynności bezrobotnych dla 15 grup elementarnych przyjął wartość 0,00 co oznacza, że we wskazanych grupach nie odnotowano osób, które zostały w 2017r. wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych. Jednocześnie szczegółowa analiza wskazuje, że napływ w przypadku tych zawodów miał charakter jednostkowy i w ciągu całego 2017 roku zarejestrowano tylko 1-3 osoby posiadające konkretny zawód. Dodatkowo we wskazanych grupach na koniec 2017 roku w nie odnotowano bezrobotnych lub stwierdzono rejestracje tylko 1 osoby. Wobec powyższego wskazane grupy elementarne nie mają istotnego znaczenia w kreowaniu sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Warto także zwrócić uwagę, że dla 74 grup elementarnych nie została obliczona wartość wskaźnika płynności bezrobotnych (brak możliwości dzielenia przez zero), gdyż w okresie sprawozdawczym nie odnotowano rejestracji (napływu) osób bezrobotnych. Dotyczy to przede wszystkim grup zawodów mało licznych ze względu na specjalistyczny charakter, brak

występowania na lokalnym rynku pracy lub nie stosowanie przez przedsiębiorców zaproponowanej nomenklatury.

Tabela 7. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2017 r.

Kod wielkich grup zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Wskaźnik zróżnicowania (PUP vs. Internet)
	Ogółem	100,00%	100,00%	
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	0,23%	6,41%	0,04
2	SPECJALIŚCI	4,50%	24,49%	0,18
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	6,55%	19,68%	0,33
4	PRACOWNICY BIUROWI	15,40%	4,12%	3,74
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	16,04%	12,81%	1,25
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	0,04%	0,00%	
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	14,56%	4,81%	3,03
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	16,23%	10,07%	1,61
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	26,45%	17,62%	1,50

Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy prezentuje relację ofert pracy zgłoszonych w 2017 roku w urzędzie pracy, OHP oraz w ramach sieci Eures do ofert pracy publikowanych w Internecie. Tym samym pozwala ustalić czy pracodawcy przy poszukiwaniu pracowników częściej korzystają z pośrednictwa publicznych służb zatrudnienia czy portali internetowych.

Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy może osiągnąć:

wartości mniejsze niż 1 – grupa zawodów, w której oferty pracy są niedoreprezentowane w publicznych służbach zatrudnienia (oznacza to, że pracodawcy znacznie częściej oferują pracę za pośrednictwem portali internetowych dla tych zawodów).

wartości większe niż 1 – grupa zawodów, w której oferty pracy są nadreprezentowane w publicznych służbach zatrudnienia (pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem PUP, OHP, Eures niż w Internecie).

Analiza ofert pracy według wielkich grup zawodów wskazuje, że w 2017 roku wskaźnik zróżnicowania osiągnął wartości powyżej „1” w przypadku zawodów z **grupy 4**: Pracownicy biurowi; **grupy 7**: Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; **grupy 8**: Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń; **grupy 9**: Pracownicy wykonujący prace proste oraz **grupy 5**: Pracownicy usług i sprzedawcy.

Oznacza to, że w tych grupach zawodów pracodawcy częściej poszukiwali pracowników za pośrednictwem publicznych służb zatrudnienia niż poprzez portale internetowe. W przypadku zawodów sklasyfikowanych w wielkiej **grupie 6**: Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy; nie obliczono wartości wskaźnika ze względu na to, że w tych grupach zawodów pracodawcy poszukiwali pracowników wyłącznie za pośrednictwem publicznych służb zatrudnienia.

W pozostałych wielkich grupach zawodów wskaźnik osiągnął wartość poniżej „1”, co wskazuje, że przedsiębiorcy poszukując odpowiedniego kandydata do zatrudnienia preferowali i częściej korzystali z możliwości zamieszczenia ogłoszeń na portalach internetowych. Dotyczy to zawodów z **grupy 1**: Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy; **grupy 2**: Specjaliści; **grupy 3**: Technicy i inny średni personel. W przypadkach tych grup zawodów pracodawcy mogli poszukiwać pracowników posiadających wysokie, specjalistyczne kwalifikacje przez co obszar poszukiwań wykraczał poza lokalny rynek pracy.

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowią najważniejszy element prowadzenia monitoringu oraz niniejszego opracowania. Prezentowane dane obejmują roczny okres sprawozdawczy. Celem konstrukcji rankingów jest zidentyfikowanie elementarnych grup zawodów charakteryzujących się deficytem, równowagą bądź nadwyżką na rynku pracy. Przedstawienie rankingów zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych, pozwala dodatkowo na wskazanie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowej, a co za tym idzie może przyczynić się do usprawnienia procesów adaptacyjnych zachodzących na lokalnym rynku pracy. Konstrukcja rankingu opiera się na zestawieniu popytowej i podażowej strony rynku pracy.

Jako **podażową stronę rynku pracy** przyjęto liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy. Założono, że dane gromadzone przez urzędy pracy stanowią wyczerpujące źródło informacji o liczbie bezrobotnych i strukturze zawodowej bezrobotnych. Natomiast **popyt na rynku pracy** określono jako liczbę wolnych miejsc pracy. Podstawowe źródło informacji o ofertach pracy stanowią zgłoszenia pracodawców poszukujących pracowników za pośrednictwem publicznych służb zatrudnienia tj. Centralną Bazę Ofert Pracy obejmującą również oferty pracy za granicą dostępne poprzez sieć EURES. Dla pełniejszego obrazu sytuacji na lokalnym rynku pracy do rankingu włączono również oferty pracy publikowane w internetowych serwisach rekrutacyjnych. W celu określenia i ustalenia czy dana elementarna grupa zawodów stanowi nadwyżkę, deficyt lub pozostaje w stanie równowagi stosuje się 3 mierniki: wskaźnik dostępności oferty pracy, wskaźnik długotrwałego bezrobocia oraz wskaźnik płynności bezrobotnych.

Miernik dostępności oferty pracy informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia. Brak

możliwości wyznaczenia wartości wskaźnika oznacza, że oferty pracy w elementarnej grupie zawodów nie występują czyli szansa znalezienia pracy przez bezrobotnego jest zerowa i grupa traktowana jest jako **maksymalnie nadwyżkowa**.

Wartość wskaźnika długotrwale bezrobocia informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów. Wskaźnik przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwale bezrobotnym).

Wartość miernika płynności bezrobotnych wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów. Wartości poniżej „1” oznaczają, że napływ przewyższa odpływ i następuje wzrost liczby bezrobotnych a wartości większe niż „1” informują, że odpływ przewyższa napływ i maleje liczba bezrobotnych w danej grupie elementarnej.

Według metodologii dany zawód kwalifikuje się do **zawodów deficytowych** gdy:

- występuje większa liczba dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym.
- odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekracza mediany,
- odpływ bezrobotnych podwyższa lub równoważy napływ.

Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem rejestracji bezrobotnych a wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero.

Dany zawód zaliczany jest do grupy **zawodów zrównoważonych** gdy:

- charakteryzuje się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy.
- odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekracza mediany,
- odpływ bezrobotnych przewyższa lub jest równy napływowi.

Z kolei zawód kwalifikowany jest do grupy **zawodów nadwyżkowych** gdy występuje:

- przewaga liczebna bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy,
- odsetek długotrwale bezrobotnych przekracza medianę
- niski odpływ netto tzn. że napływ jest wyższy niż odpływ bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, w których nie zgłoszono żadnej oferty pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje wartości (brak możliwości dzielenia przez zero).

Spełnienie przez wskaźniki wskazanych warunków decyduje o przypisaniu grupy elementarnej do odpowiedniej kategorii lub pozostawieniu bez określania charakteru. Należy zauważyć, że tylko łączne osiągnięcie wyznaczonych wartości prowadzi do zaklasyfikowania grupy elementarnej jako deficytowej, nadwyżkowej lub zrównoważonej.

Przyjęte założenia prowadzą jednak w zdecydowanej większości przypadków do braku możliwości ustalenia charakteru zawodów, szczególnie tych licznie reprezentowanych przez osoby

bezrobotne (zawody nie są ujmowane w rankingu) natomiast analizie podlegają zawody nie mające istotnego znaczenia dla lokalnego rynku pracy.

Tabela 8. Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie nadwyżkowych w 2017 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych
2635	Specjaliści do spraw społecznych	3,42
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	3,17
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	2,33

W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu prezentacja tej grupy zawodów nastąpiła według malejącej przeciętnej średniomiesięcznej liczby bezrobotnych.

Ranking zawodów maksymalnie nadwyżkowych wskazuje na grupy elementarne, w których w 2017 roku nie zgłoszono żadnych propozycji zatrudnienia, osoby pozostające w ewidencji były w większości długotrwale bezrobotne a wartość wskaźnika płynności bezrobotnych nie przekraczała wartości „1” co oznacza, że napływ osób bezrobotnych do ewidencji urzędu był większy od liczby osób wyrejestrowanych.

Należy zauważyć, że w zaprezentowanym rankingu, maksymalne nadwyżki zostały generowane przez nieliczne rejestracje osób bezrobotnych. W przypadku grupy: Specjaliści do spraw społecznych (kod 2635) do ewidencji napłynęło 7 osób bezrobotnych, w grupie z kodem 5322 Pracownicy domowej opieki osobistej zarejestrowały się 4 osoby, a w grupie: Inżynierowie chemicy i pokrewni (kod 2145) w PUP zarejestrowały się 3 osoby.

Tabela 9. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	6,17	0,33	18,50	75,00	0,57	50,00	25,00
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	3,92	0,25	15,67	75,00	0,89	0,00	0,00
7123	Tynkarze i pokrewni	5,33	0,75	7,11	66,67	0,86	22,22	22,22
7322	Drukarze	1,00	0,17	6,00	100,00	0,50	50,00	50,00
9412	Pomoce kuchenne	7,92	4,08	1,94	62,50	0,92	26,53	18,37

Powyższy ranking zawodów nadwyżkowych uszeregowano według najwyższych wskaźników dostępności ofert pracy co oznacza, że we wskazanych grupach elementarnych wystąpiła znaczna przewaga liczebna osób bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy. Wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia wskazuje, że w ewidencji dominują osoby długotrwale bezrobotne. /W grupie zawodów: Drukarze (kod 7322) wszystkie osoby bezrobotne były długotrwale bezrobotne/.

Natomiast wskaźnik płynności bezrobotnych osiąga wartości poniżej „1” co wskazuje, że więcej osób rejestruje się niż zostaje wyłączonych z ewidencji osób bezrobotnych. Z tego względu przedstawiciele tych zawodów mają największe trudności w znalezieniu zatrudnienia zgodnego z posiadanym wykształceniem i kwalifikacjami.

Z analizy zaprezentowanego rankingu grup zawodów nadwyżkowych wynika również, że w grupach zawodów: Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych (kod 8211) i Drukarze (kod 7322), połowa dostępnych ofert pracy została zgłoszona w ramach ofert subsydiowanych. Z kolei w grupie zawodów: Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani (kod 2519) w 2017r. nie utworzono żadnego miejsca subsydiowanego i pracodawcy zatrudniali pracowników we własnym zakresie.

Tabela 10. Grupy zawodów zrównoważonych w 2017 roku

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
.....						

W 2017r. nie ustalono zawodów zrównoważonych gdyż nie wystąpiły zawody, które charakteryzowały się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia nie przekracza mediany (61,14) a odpływ bezrobotny przewyższa lub jest równy napływowi.

Tabela 11. Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych w 2017 roku.

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	1,50		0,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	1,17	0,00	0,00
2294	Audiofonolodzy i logopedzi	1,0		0,00
3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	0,83	90,00	90,00
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0,33	0,00	0,00
5311	Opiekunowie dziecięcy	0,33	100,00	100,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	0,25	100,00	100,00
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0,25	100,00	66,67
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,25	100,00	100,00
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,25	0,00	0,00
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	0,25	66,67	66,67

W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się „0”, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu prezentacja tej grupy nastąpiła według malejącej średniomiesięcznej liczby dostępnych ofert pracy.

Brak osób bezrobotnych w poszczególnych grupach elementarnych wynika przede wszystkim ze stosowanych procedur rejestracji osób bezrobotnych. Osobom przypisuje się wyłącznie jeden zawód do celów analitycznych. Zawodem tym jest najczęściej zawód wyuczony w toku edukacji szkolnej, co

oznacza, że w ewidencji bezrobotnych nie pojawiają się osoby z zawodami, w których nie jest prowadzone kształcenie.

W przypadku grup zawodowych: Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży (kod 1221) oraz Audiofonolodzy i logopedzi (kod 2294), pracodawcy poszukiwali pracowników wyłącznie za pośrednictwem portali internetowych, co ułatwiało pozyskanie pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami spoza obszaru lokalnego rynku pracy.

Ponadto zaobserwowano, że w grupie zawodów: Opiekunowie dziecięcy (kod 5311); Doradcy finansowi i inwestycyjni (2412) oraz Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani (7119) złożono do urzędu oferty w ramach wsparcia subsydiowanego, po którym pracodawcy w 100% utrzymali miejsca pracy zatrudnionych bezrobotnych.

Tabela 12. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku.

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EU RES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0,08	1,00	0,08		1,00		0,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	1,25	9,33	0,13	0,00	1,00	6,82	6,82
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	0,08	0,50	0,17		1,00	0,00	0,00
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0,33	1,92	0,17		1,00	13,04	13,04
7113	Robotnicy obróbki kamienia	0,42	2,17	0,19	0,00	1,00	0,00	0,00
5312	Asystenci nauczycieli	0,17	0,75	0,22		1,00	100,00	88,89
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	0,75	3,33	0,23		1,25	50,00	50,00
2144	Inżynierowie mechanicy	0,50	1,58	0,32		1,00	0,00	0,00
3213	Technicy farmaceutyczni	0,08	0,25	0,33		1,00	100,00	33,33
7116	Robotnicy budowy dróg	0,33	1,00	0,33			0,00	0,00
9122	Czyszciciele pojazdów	0,50	1,08	0,46		1,00	76,92	23,08

5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3,67	7,67	0,48	0,00	1,00	93,33	86,67
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	0,08	0,17	0,50		1,00	100,00	50,00
4321	Magazynierzy i pokrewni	11,33	22,25	0,51	57,14	1,12	10,29	8,33
3331	Spedytorzy i pokrewni	2,25	3,83	0,59	0,00	1,00	77,78	55,56
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,17	0,25	0,67		1,00	100,00	100,00
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem	0,67	0,75	0,89	0,00	1,00	44,44	0,00

W zaprezentowanych grupach zawodów deficytowych wskaźnik dostępności ofert pracy osiągnął wartości poniżej „1”, co oznacza, że w tych grupach zawodów liczba ofert pracy przewyższała liczbę bezrobotnych.

W zdecydowanej większości wyszczególnionych grup zawodów deficytowych nie odnotowano osób długotrwale bezrobotnych jak i osób pozostających w ewidencji urzędu na koniec badanego okresu, przez co nie obliczono wskaźnika długotrwałego bezrobocia. W przypadku kilku grup zawodów deficytowych analizowany wskaźnik osiągnął wartości „0” gdyż przy braku osób długotrwale bezrobotnych, na koniec 2017r. w ewidencji urzędu pozostały nieliczne rejestracje bezrobotnych. Natomiast tylko w grupie zawodów: Magazynierzy i pokrewni (4321) wskaźnik długotrwałego bezrobocia osiągnął wartość różną od „0” tj. 57,14; co oznacza, że na 7 bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędu na koniec 2017 roku, 4 osoby należały do kategorii długotrwale bezrobotnych.

Ponadto ustalono, że w większości zaprezentowanych grup zawodów liczba osób wyrejestrowanych z ewidencji urzędu była równa liczbie osób napływających do rejestrów urzędu na co wskazuje wartość „1”. wskaźnika płynności bezrobotnych. Natomiast w zawodach: Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji (2141) oraz Magazynierzy i pokrewni (4321) wskaźnik płynności bezrobotnych osiągnął wartości większe niż „1” co oznacza, że więcej osób wyłączono z ewidencji w 2017r. niż zostało w tym okresie zarejestrowanych. W przypadku zawodu Robotnicy budowy dróg (7116) nie obliczono wskaźnika płynności gdyż nie odnotowano osób napływających do ewidencji urzędu w badanym okresie sprawozdawczym.

W przypadku grup zawodów deficytowych: Asystenci nauczycieli (kod 5312); Technicy farmaceutyczni (kod 3213); Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych (kod 7127) oraz Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani (kod 4419) pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na pracowników w ramach zatrudnienia subsydiowanego. Tylko

w ostatniej wskazanej grupie zawodów (Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani), po okresie refundacji pracodawcy utrzymali w 100% stanowiska pracy zatrudnionych bezrobotnych.

3. Analiza umiejętności i uprawnień

W zakresie analizy umiejętności i uprawnień na rynku pracy od strony popytowej zostały uwzględnione predyspozycje wymagane i zamieszczone przez pracodawców w ofertach pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Zduńskiej Woli w 2017 roku. Podaż stanowiły natomiast predyspozycje osób bezrobotnych, które były zarejestrowane w urzędzie na dzień 31.12.2017 roku. Analiza umiejętności i uprawnień w podziale na wielkie grupy zawodów powinna umożliwić odpowiedź na pytanie, czy cechy posiadane przez osoby bezrobotne są zbieżne z predyspozycjami poszukiwanymi przez pracodawców. W sytuacji, w której większość cech posiadanych przez bezrobotnych pokrywa się z wymaganiami stawianymi w ofertach pracy, można mówić o równowadze na rynku pracy. W przeciwnym razie obserwuje się niedopasowanie struktury kwalifikacyjno-zawodowej do potrzeb pracodawców. W odróżnieniu od analizy elementarnych grup zawodów oferty pracy oraz osoby bezrobotne charakteryzują się więcej niż jedną cechą (wymaganymi lub posiadanymi predyspozycjami), dlatego też wskaźniki struktury nie sumują się do 100%. W celu pogrupowania zbliżonych umiejętności i uprawnień oraz zachowania porównywalności i spójności danych wykorzystano katalogi umiejętności oraz uprawnień zaproponowane w metodologii.

Tabela 13. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2017 roku

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY			Zarządzanie ludźmi/ przywództwo	78,57
				Komunikacja ustna/ komunikatywność	57,14
				Planowanie i organizacja pracy własnej	57,14
				Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	53,57
				Wywieranie wpływu	10,71
2	SPECJALIŚCI	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	69,51	Znajomość języków obcych	4,67
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	64,63	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	2,80
		Współpraca w zespole	64,02	Komunikacja ustna/ komunikatywność	2,48

		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	58,54	Współpraca w zespole	2,48
		Wykonywanie obliczeń	52,44	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,87
3	TECHNICZY I INNY ŚREDNI PERSONEL	Współpraca w zespole	66,67	Komunikacja ustna/ komunikatywność	6,25
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	64,02	Planowanie i organizacja pracy własnej	5,42
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	54,55	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	3,49
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	51,14	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	2,33
		Wykonywanie obliczeń	45,45	Znajomość języków obcych	2,33
4	PRACOWNICY BIUROWI	Współpraca w zespole	76,27	Komunikacja ustna/ komunikatywność	3,92
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	61,02	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,96
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	50,85	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,49
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	49,15	Współpraca w zespole	0,49
		Wykonywanie obliczeń	47,46	Wykonywanie obliczeń	0,49
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	Współpraca w zespole	70,47	Komunikacja ustna/ komunikatywność	5,39
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	62,40	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,79
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	51,25	Znajomość języków obcych	1,79
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	45,68	Współpraca w zespole	0,67
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	44,57	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,34
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	Współpraca w zespole	71,43		
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	52,38		
		Wykonywanie obliczeń	47,62		
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	42,86		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	38,10		
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	Współpraca w zespole	69,06	Znajomość języków obcych	9,52
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	61,63	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	4,76
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	37,65	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,17
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	36,21		

		Planowanie i organizacja pracy własnej	34,77		
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	Współpraca w zespole	68,52	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	36,36
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	55,93	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	25,00
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	41,11	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	2,27
		Planowanie i organizacja pracy własnej	41,11	Planowanie i organizacja pracy własnej	2,27
		Komunikacja ustna/komunikatywność	38,52	Komunikacja ustna/komunikatywność	0,51
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	Współpraca w zespole	68,82	Współpraca w zespole	19,48
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	63,12	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	11,30
		Wykonywanie obliczeń	38,40	Planowanie i organizacja pracy własnej	7,39
		Komunikacja ustna/komunikatywność	37,64		
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	37,26		

Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako iloraz stanu bezrobotnych z danym uprawnieniem w ramach wielkiej grupy zawodów do całkowitego stanu bezrobotnych w ramach wielkiej grupy zawodów.

Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane, do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodów (PUP + Internet).

Zestawienie umiejętności i predyspozycji posiadanych przez osoby bezrobotne i wymaganych przez pracodawców w zgłaszanych ofertach pracy wykazało, że w większości wielkich grup zawodowych cechy posiadane przez osoby bezrobotne tylko częściowo odpowiadają oczekiwaniom zgłaszanym przez pracodawców. W przypadku **grupy 1**: Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ze względu na brak rejestracji osób bezrobotnych na koniec 2017r. została określona wyłącznie strona popytowa rynku pracy. Pracodawcy najczęściej poszukiwali kandydatów do pracy posiadających umiejętności w zakresie zarządzania ludźmi, planowania i organizacji pracy własnej, komunikatywności oraz sprawności psychofizycznej i psychomotorycznej. Rzadziej natomiast wymagali od ewentualnych pracowników umiejętności wywierania wpływu w zespole. W **grupie 2**: Specjaliści po stronie podaży jak i popytowej znalazły się umiejętności w zakresie obsługi komputera i wykorzystania internetu oraz współpracy w zespole. Najczęściej bezrobotni specjaliści deklarowali umiejętność obsługi komputera i wykorzystanie internetu, czytania ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, posiadania sprawności psychofizycznej

i psychomotorycznej oraz wykonywanie obliczeń. Z kolei pracodawcy poszukiwali pracowników ze znajomością języków obcych, umiejętnością obsługi komputera i wykorzystanie internetu, komunikatywnością i współpracy w zespole, rzadziej wskazywali na umiejętność planowania i organizacji pracy własnej.

W przypadku **techników i pozostałego średniego personelu**, bezrobotni jak i pracodawcy wskazali na umiejętność obsługi komputera. Natomiast dla pracodawców ważna była komunikatywność, planowanie i organizacja pracy własnej, umiejętność obsługi komputera i wykorzystanie internetu. Rzadziej natomiast wymagali od ewentualnych pracowników obsługi, montażu i naprawy urządzeń technicznych oraz znajomości języków obcych.

W **grupie 4**: Pracownicy biurowi, największym zainteresowaniem wśród bezrobotnych cieszyły się predyspozycje związane ze współpracą w zespole, sprawnością psychofizyczną i psychomotoryczną, czytaniem ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim oraz umiejętność komunikacji ustnej jak i wykonywania obliczeń. Natomiast pracodawcy wskazywali raczej na komunikatywność, planowanie i organizację pracy własnej. Znacznie rzadziej wymieniali obsługę, montaż i naprawę urządzeń technicznych, współpracę w zespole czy wykonywanie obliczeń.

W przypadku **grupy 5** pracownicy usług i sprzedawcy, wspólną cechą osób bezrobotnych i pracodawców była umiejętność współpracy w zespole, komunikatywność oraz obsługa komputera i wykorzystanie internetu. Na cechy te częściej wskazywali jednak bezrobotni niż pracodawcy.

Z kolei w **grupie 6** wskazano predyspozycje określone przez stronę podaźową rynku pracy gdyż w nielicznych ofertach pracy pracodawcy nie wskazali żadnych umiejętności koniecznych do pracy w tych zawodach.

W **grupie 7** zgodność między stroną podaźową a popytową wystąpiła tylko w zakresie sprawności psychofizycznej i psychomotorycznej. Bezrobotni najczęściej wskazywali na umiejętność pracy w zespole i komunikatywność, natomiast pracodawcy na znajomość języków obcych i obsługę urządzeń technicznych.

W **grupie 8**, bezrobotni jak i pracodawcy wskazywali na takie cechy jak: sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, planowanie i organizację pracy własnej oraz komunikatywność. Natomiast w **grupie 9**, na rynku pracy dominowały predyspozycje w zakresie współpracy w zespole, sprawności psychofizycznej i psychomotorycznej oraz komunikatywności. Jednocześnie firmy zgłaszające propozycje zatrudnienia dla pracowników wykonujących prace proste w zgłaszanych ofertach pracy nie wskazały innych, dodatkowych cech. Uwzględniając większy odsetek osób deklarujących posiadanie wymienionych predyspozycji można stwierdzić, że osoby bezrobotne z tej wielkiej grupy zawodowej są w pełni przygotowane do podjęcia zatrudnienia.

Tabela 14. Bezrobotni bez zawodu w 2017 roku

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	1 907	160	8,39%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	582	84	14,43%
zasadnicze zawodowe	496	2	0,40%
średnie ogólnokształcące	262	54	20,61%
policealne i średnie zawodowe	378	20	5,29%
wyższe	189	0	0,00%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	216	2	0,93%
szkoła przysposabiająca do pracy	8	2	25,00%
technikum	69	14	20,29%
liceum ogólnokształcące	164	49	29,88%
liceum profilowane	27	1	3,70%
technikum uzupełniające			
liceum uzupełniające	13	0	0,00%
szkoła policealna	48	3	6,25%
wyższa	153	0	0,00%
brak danych źródłowych	1 209	89	7,36%

*Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.

Z analizy osób bezrobotnych bez zawodu wynika, że grupa ta stanowi niewiele ponad 8% ogółu bezrobotnych. Pod względem poziomu wykształcenia zdominowana jest przez bezrobotnych absolwentów szkół średnich ogólnokształcących stanowiących ok. 20% tej kategorii bezrobotnych. Z kolei wśród absolwentów, którzy zakończyli edukację na poziomie szkoły podstawowej lub gimnazjum, stwierdzono ponad 14% udział bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie bezrobotnych posiadających ten poziom wykształcenia.

W przypadku absolwentów LO zakończenie edukacji na tym etapie nie daje uprawnień do wykonywania zawodu i stanowi jedynie podbudowę do kształcenia akademickiego.

Najniższy odsetek osób bez zawodu wystąpił wśród absolwentów szkół zasadniczych zawodowych, którzy stanowili 0,40% (2 osoby). Natomiast na poziomie szkół wyższych nie odnotowano rejestracji osób bezrobotnych bez zawodu w końcu okresu sprawozdawczego.

Ze względu na rodzaj ukończonej szkoły stwierdzono, że największy odsetek bezrobotnych bez zawodu bo prawie 30% wystąpił wśród osób kończących liceum ogólnokształcące. Natomiast najniższy udział w ogólnej liczbie osób bez zawodu odnotowano wśród bezrobotnych bez zawodu

kończących zasadniczą szkołę zawodową 0,93 %. W przypadku liceum uzupełniającego oraz szkoły wyższej wszyscy bezrobotni posiadali wyuczony zawód.

Należy zauważyć, że według typów szkół, osoby bez zawodu kończący technika stanowią ponad 20% udział w ogólnej liczbie absolwentów techników. Spowodowane jest to negatywnym wynikiem egzaminu dyplomowego i nie uzyskaniem tytułu zawodowego lub rezygnacją z przystąpienia do egzaminu. Obecnie funkcjonujący system kształcenia oraz egzaminowania uczniów sprawia, że nie wszyscy absolwenci techników, którzy stają przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną mogą uzyskać kwalifikacji zawodowych zgodnych z poziomem wykształcenia i kierunkiem kształcenia.

4. Analiza rynku edukacyjnego

Uzupełnieniem prezentowanego monitoringu zawodów jest analiza rynku edukacyjnego realizowana w oparciu o liczbę uczniów ostatniego roku i absolwentów szkół. Poniższa analiza powinna posłużyć w głównej mierze do określenia kierunków szkoleń dla bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym. W pierwszej kolejności przeprowadzono analizę liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, tak aby możliwe było określenie potencjalnego zasobu siły roboczej wchodzącej na rynek. Takie badanie ma przyczynić się do uzyskania informacji czy deficyt bądź nadwyżka występująca na rynku w najbliższym czasie zwiększy się, czy też ulegnie obniżeniu. W przypadku zawodów nadwyżkowych, relatywnie duża liczba uczniów ostatnich klas, mogących podjąć zatrudnienie, przy niezmiennych warunkach po popytowej stronie rynku pracy, może przyczynić się do wzrostu bezrobocia w omawianym zawodzie. Z drugiej strony występujący deficyt może zostać uzupełniony przez przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych lub też zredukowany poprzez organizację odpowiednich szkoleń dla osób bezrobotnych. Źródło informacji do opisywanej analizy stanowią dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej MEN o liczbie uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych w zawodach i specjalnościach. Drugą część wnioskowania na temat rynku edukacyjnego stanowi analiza sytuacji absolwentów szkół na rynku pracy. Celem analizy jest wskazanie w jakim stopniu kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie nauki zabezpieczają absolwentów przed koniecznością długotrwałego pozostawania bez pracy.

Tabela 15. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2017 roku

Zawody deficytowe		
Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1211	Kierownicy do spraw finansowych	0
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	0

2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	0
2144	Inżynierowie mechanicy	0
2294	Audiofonolodzy i logopedzi	0
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	0
3213	Technicy farmaceutyczni	12
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	0
3331	Spedytorzy i pokrewni	16
3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	0
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0
4321	Magazynierzy i pokrewni	0
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
5311	Opiekunowie dziecięcy	0
5312	Asystenci nauczycieli	0
7113	Robotnicy obróbki kamienia	0
7116	Robotnicy budowy dróg	0
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	0
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	0
9122	Czyściciele pojazdów	0
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	0
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0
Zawody nadwyżkowe		
Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	0
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	0
2635	Specjaliści do spraw społecznych	0
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	0
7123	Tynkarze i pokrewni	0

7322	Drukarze	0
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	0
9412	Pomoce kuchenne	0

Prezentowane zestawienie uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych wskazuje, że deficyty pojawiające się na lokalnym rynku pracy mogą zostać uzupełnione tylko przez absolwentów szkół kończących naukę w zawodach: Technicy farmaceutyczni (12 uczniów) oraz Spedytorzy i pokrewni (16 uczniów). Jednocześnie wśród absolwentów nie wystąpiły zawody, które generowałyby grupę zawodów nadwyżkowych występujących na lokalnym rynku pracy.

W niniejszym monitoringu nie wyodrębniono grypy zawodów zrównoważonych dlatego wśród absolwentów nie zidentyfikowano zawodów zrównoważonych.

Tabela 16. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017 roku

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego (2016r.)	stan na koniec maja roku sprawozdawczego (2017r.)	stan na koniec grudnia roku poprzedniego (2016r.)	stan na koniec maja roku sprawozdawczego (2017r.)
zasadnicza szkoła zawodowa	106	46	6	3	5,66%	2,83%
szkoła przysposabiająca do pracy	5	0	0	0		
technikum	260	84	12	9	4,62%	3,46%
liceum ogólnokształcące	457	0	19	6	4,16%	1,31%
liceum profilowane			0	0		
liceum uzupełniające			0	0		
szkoła policealna	86	48	6	6	6,98%	6,98%

*Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Do analizy absolwentów wykorzystano **wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów**, który obliczany jest jako udział liczby bezrobotnych absolwentów w grupie zawodów w liczbie absolwentów w danej grupie zawodów. Powyższy wskaźnik informuje, jaki odsetek absolwentów w grupie zawodów stanowią bezrobotni absolwenci. Miernik przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik, tym daną grupę zawodów można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy gdyż po zakończeniu edukacji nie powiększają liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Ze względu na brak uczniów lub brak bezrobotnych absolwentów, wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów obliczono wyłącznie dla czterech typów szkół. Największą grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (457 osób), dla których ze względu na kontynuowanie kształcenia na poziomie wyższym udział frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów tego typu kształcenia na koniec 2016 roku kształtował się na poziomie niewiele ponad 4 %, by na koniec maja 2017r. wynieść tylko 1,31 %. Na podobnym poziomie kształtował się odsetek frakcji wśród bezrobotnych absolwentów, którzy ukończyli technika. Przy liczbie 260 absolwentów wskaźnik frakcji wyniósł 4,62% na koniec grudnia 2016 r. by na koniec maja 2017r. zmniejszyć się do 3,46%. Spadek wartości wskaźnika z 5,66,% (koniec grudnia 2016r.) do 2,83% (koniec maja 2017r.) odnotowano również wśród bezrobotnych absolwentów kończących szkoły zasadnicze zawodowe, gdzie liczba absolwentów wyniosła 106 osób.

W trudniejszej sytuacji znaleźli się absolwenci szkół policealnych (86 uczniów), dla których wskaźnik frakcji był najwyższy i wyniósł prawie 7 % na koniec 2016r. i utrzymał się na tym poziomie także na koniec maja 2017r.

Ponadto zaobserwowano, że w 2016r. wśród absolwentów szkół zawodowych, tytuł zawodowy najliczniej uzyskali uczniowie kończący szkoły policealne 55,81 % oraz zasadnicze szkoły zawodowe 43,40%. Natomiast najniższy odsetek odnotowano wśród absolwentów techników 32,31%.

Tabela 17. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017 roku (c.d)

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	54	9	4	7,41%
szkoła przysposabiająca do pracy	4		0	
technikum	304	131	9	2,96%
liceum ogólnokształcące	390		12	3,08%

liceum profilowane			0	
liceum uzupełniające			0	
szkoła policealna	27	14	6	22,22%

*Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Analiza informacji dotyczących absolwentów kończących kształcenie na poziomie ponadgimnazjalnym w roku szkolnym 2016/2017 wskazuje, że w przypadku techników wystąpił wzrost liczby absolwentów. Z kolei spadek liczby absolwentów odnotowano wśród absolwentów liceów ogólnokształcących, szkół policealnych oraz zasadniczych szkół zawodowych. W porównaniu z analogicznym okresem 2016r. zaobserwowano wzrost wskaźnika frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących oraz szkół policealnych. Natomiast w przypadku techników odnotowano spadek wskaźnika frakcji.

Ponadto w 2017r. zaobserwowano, że tytuł zawodowy uzyskało ponad 50% absolwentów szkół policealnych, ok. 43 % absolwentów techników oraz niespełna 17% osób kończących naukę na poziomie szkoły zawodowej.

5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw

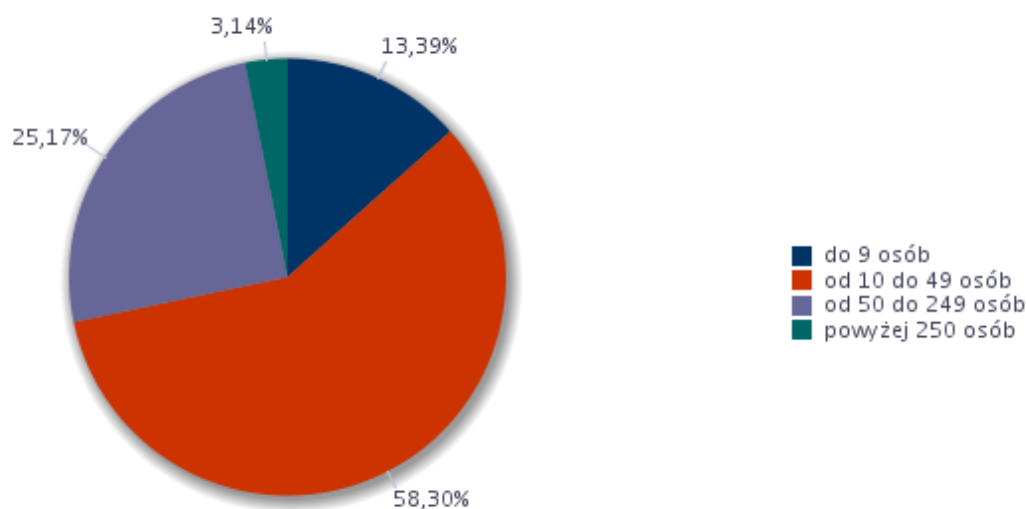
Ppełniejszy obraz kierunków oraz natężenia zmian zachodzących w strukturze kwalifikacyjno-zawodowej na lokalnym rynku pracy pozwoli nakreślić analiza zatrudnienia w oparciu o badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw. Badanie zrealizowane w okresie od września do października 2017 roku przez Powiatowy Urząd Pracy w Zduńskiej Woli na grupie 81 lokalnych pracodawców pozwala na porównanie oczekiwań pracodawców z cechami osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

Do szczegółowych celów badania kwestionariuszowego pracodawców zaliczono uzyskanie informacji o:

1. dotychczasowych (ujęcie diagnostyczne) oraz planowanych (ujęcie prognostyczne) kierunkach zmian zatrudnienia oraz ich skali w przedsiębiorstwach,
2. bieżącej strukturze zatrudnienia przedsiębiorstw, w podziale na wielkie grupy zawodów,
3. planowanej strukturze zatrudnienia, z uwzględnieniem wielkich grup zawodów oraz umiejętności najbardziej pożądanych przez pracodawcę w danym zawodzie,
4. problemach zgłaszanych przez przedsiębiorstwa w procesie rekrutacji pracowników – w ujęciu zawodów oraz umiejętności najczęściej brakujących kandydatom do pracy,
5. roli powiatowych urzędów pracy w poszukiwaniu nowych pracowników przez lokalne firmy.

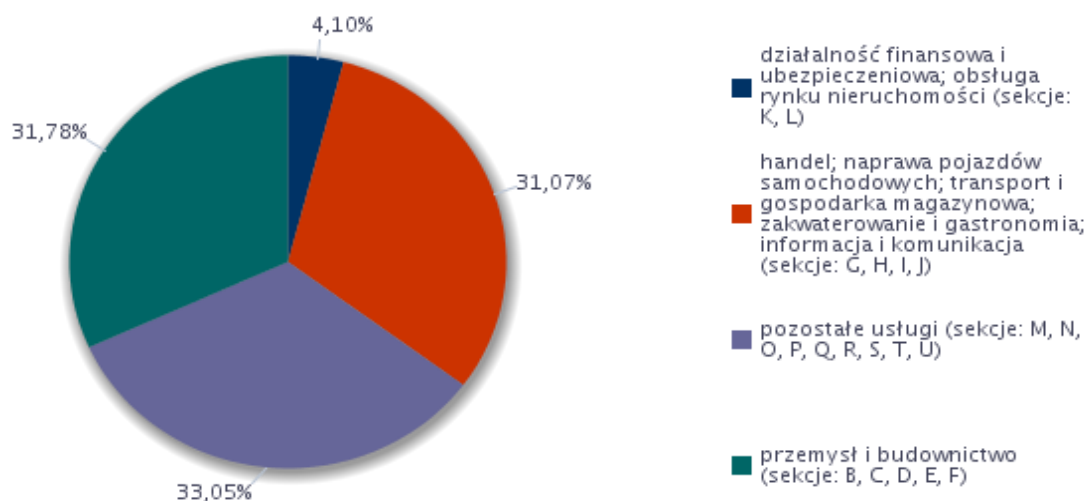
Najważniejszym syntetycznym wskaźnikiem uzyskiwanym w procesie ankietyzacji przedsiębiorstw jest wskaźnik zatrudnienia netto budowany w oparciu o warianty odpowiedzi znajdujące się w pytaniach odnoszących się do bieżącej sytuacji przedsiębiorstw na rynku pracy. **Wskaźnik zatrudnienia netto**, z punktu widzenia badania przedsiębiorstw, jest obliczany jako różnica frakcji odpowiedzi pozytywnych i negatywnych. Saldo odpowiedzi na dane pytanie diagnostyczne w okresie badawczym przyjmuje wartości od -100 do 100. **Wartości ujemne** oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwach. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklaruje niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Przykładowo wartość -100 uzyskiwana jest w przypadku kiedy 100% firm biorących udział w badaniu sygnalizuje w danym pytaniu redukcję poziomu zatrudnienia. Ujemna wartość wskaźnika, jednak różna od -100, świadczy o tym, że odsetek firm deklaruujących redukcję liczby pracujących przewyższa odsetek przedsiębiorstw potwierdzających rozszerzenie zasobów kadrowych. Natomiast **wartości dodatnie** wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia. Przykładowo, wartość 100 dla indeksu zatrudnienia oznacza, że wszystkie badane przedsiębiorstwa potwierdzają wzrost liczby pracujących w badanym okresie. Dodatnia wartość indeksu (różna od 100) oznacza zatem, że odsetek firm deklaruujących zwiększenie zatrudnienia przewyższył frakcję przedsiębiorstw sygnalizujących redukcję poziomu omawianej kategorii. Wartość miernika równa „0” oznacza, że odsetek firm deklaruujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi firm sygnalizujących jej pogorszenie. Wartość ta możliwa jest również do uzyskania w sytuacji, w której wszystkie firmy deklarują brak zmian w obszarze zatrudnienia.

Rysunek 1. Struktura badanych firm pod względem liczby zatrudnionych pracowników.

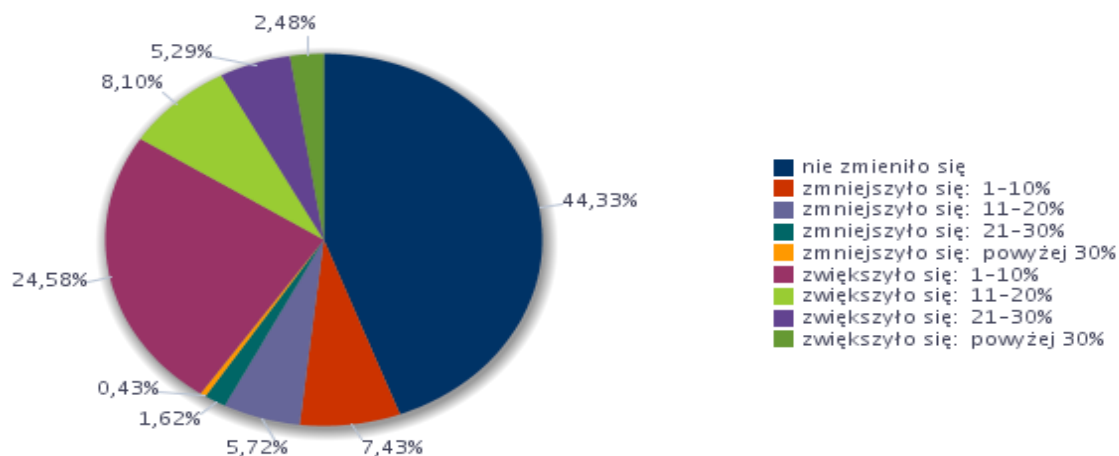
W badaniu przyjęto próbę warstwowo-losowej opartą o procedurę losowania polegającą na tym, że najpierw dzielimy populację na podgrupy zależne od klasy wielkości przedsiębiorstwa a następnie losujemy z każdej warstwy jednostki zbiorowości do badania. W wyniku takiego podejścia do badania zakwalifikowano 31 mikroprzedsiębiorstw, 36 firm zatrudniających od 10 do 49 osób, 12 średnich firm oraz 2 duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników.

Rysunek 2. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności.

Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju prowadzonej działalności wskazuje, że ponad 33 % ankietowanych pracodawców wykonywała pozostałe usługi. Z kolei pracodawcy działający w sektorach: przemysł i budownictwo jak i handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport, gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja stanowili w sumie niewiele ponad 31 % badanych. Najmniej licznie reprezentowane były firmy z obszarów dotyczących działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz obsługi rynku nieruchomości 4,1%.

Rysunek 3. Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku.

Ponad 44 % badanych firm deklaroowało brak zmian w poziomie zatrudnienia, niespełna 15 % wskazało na zmniejszenie zatrudnienia do 30%. Prawie 38 % pracodawców deklaroowało zwiększenie zatrudnienia, w tym ok. 32 % wskazywało na zwiększeniu zatrudnienia do 20 %, a kolejne 5,29 % pracodawców deklaroowało zwiększenie zatrudnienia od 21% do ponad 30 %.

Należy mieć jednak świadomość, że przy takiej ilości badanych firm wielkości dopuszczalnego błędu pomiaru przyjmuje wartość 0,1; czyli 10%. Oznacza to, że jeżeli przeprowadzimy badanie kwestionariuszowe i odpowiedź na dane pytanie zaznaczy 20% respondentów, to prawdziwy odsetek odpowiedzi na nie, może się różnić in plus lub in minus o 10 punktów procentowych. Obniżenie wartości błędu jest możliwe wyłącznie poprzez rozszerzenie grupy badanych firm o kolejne przedsiębiorstwa, co pociąga za sobą dodatkowe koszty organizacyjne związane z realizacją badań kwestionariuszowych.

Tabela 18. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9,49
Pracownicy biurowi	9,22
Pracownicy przy pracach prostych	5,83
Pracownicy usług i sprzedawcy	7,93
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6,52
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	8,00
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00
Siły zbrojne	0,00
Specjaliści	7,46
Technicy i inny średni personel	8,17

Analiza **wskaźnika zatrudnienia netto** ogółem, który w 2017 roku osiągnął wartość **25,25** wskazuje na przewagę firm deklaruujących zwiększanie zatrudnienia nad przedsiębiorstwami redukującymi liczbę zatrudnianego personelu. W porównaniu z 2016r. nastąpił wzrost wskaźnika zatrudnienia netto ogółem o 2,79 punktów procentowych. Co oznacza, że poprawie uległa sytuacja zatrudnieniowa w firmach działających na lokalnym rynku pracy, które stopniowo rozszerzają plany dalszego zatrudnienia. Największym wzrostem wskaźnika charakteryzowały się takie wielkie grupy zawodów jak: Technicy i inny średni personel (wzrost 8,17%); Specjaliści (wzrost o 6,61%) Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (wzrost o 6,52 %) oraz

Pracownicy przy pracach prostych (wzrost o 5,01%). Wskazany w tych wielkich grupach zawodów wzrost jest o tyle istotny, że w roku poprzednim wskaźnik zatrudnienia netto nie osiągnął dla poszczególnych grup zawodów nawet 1 %. Natomiast niewielkie spadki o ok. 0,25% wskaźnika zaobserwowano w grupach zawodów: Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Bez zmian w porównaniu do poprzedniego roku pozostała grupa zawodów: Siły zbrojne, dla których wskaźnik wykazał wartość „0”.

Tabela 19. Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2017 roku oraz umiejętności i cech kandydatów niezbędnych do pracy w tych zawodach.

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Asystent do spraw księgowości	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Asystent nauczyciela przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
Kierowca samochodu ciężarowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%

	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Kierowca samochodu dostawczego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
Kucharz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Magazynier	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	4,93%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	4,93%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%

	zarządzanie ludźmi / przywództwo	4,93%
	znajomość języków obcych	4,93%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
Monter konstrukcji aluminiowych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Monter konstrukcji stalowych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Nauczyciel biologii	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%

	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	3,13%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	3,13%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	3,13%
Nauczyciel chemii	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	3,13%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	3,13%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	3,13%
Nauczyciel geografii	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
Nauczyciel języka obcego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	1,32%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	4,93%

	wyuczony zawód	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Nauczyciel języka polskiego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Nauczyciel logopeda	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
Pomocniczy robotnik budowlany	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,13%
	dodatkowe uprawnienia	3,13%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,13%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,13%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	3,13%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	3,13%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
Pozostali pracownicy do spraw	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%

rachunkowości i księgowości	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Prasowaczka ręczna	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
Przedstawiciel handlowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	4,93%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	4,93%

	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	1,32%
	wywieranie wpływu	4,93%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	4,93%
	znajomość języków obcych	4,93%
Robotnik magazynowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
Specjalista do spraw rachunkowości	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
Specjalista do spraw sprzedaży	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
Sprzedawca*	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,98%
	dodatkowe uprawnienia	4,03%
	doświadczenie zawodowe	5,78%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	4,50%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,75%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	5,78%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%

	wykonywanie obliczeń	3,98%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,78%
	wyuczony zawód	2,27%
	wywieranie wpływu	1,75%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	4,03%
	znajomość języków obcych	1,75%
Stolarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
Szwaczka maszynowa	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
Technik administracji*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
Technik prac biurowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	2,36%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%

	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,89%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	3,89%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	5,07%
	wywieranie wpływu	3,89%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	5,07%
Ślusarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	4,77%
	dodatkowe uprawnienia	2,95%
	doświadczenie zawodowe	5,69%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,92%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,67%
	planowanie i organizacja pracy własnej	5,35%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	4,32%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,05%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	2,71%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,03%
	wyuczony zawód	3,31%
	wywieranie wpływu	2,67%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,55%
	znajomość języków obcych	2,14%

Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2017 roku oraz umiejętności i cech kandydatów niezbędnych do pracy w tych zawodach wskazuje, że pracodawcy najczęściej oczekiwali od kandydatów do pracy umiejętności komunikatywności, współpracy w zespole, sprawności psychofizycznej i psychomotorycznej, doświadczenia zawodowego, planowania i organizowania własnej pracy, wyszukiwania informacji, analizowania i wyciągania wniosków, czytania ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, przedsiębiorczości, inicjatywności, kreatywności, obsługi komputera i wykorzystania internetu.

Znacznie mniej zainteresowani byli znajomością języków obcych, obsługą, montażem i naprawą urządzeń technicznych.

Tabela 20. Analiza oceny przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w badanym roku

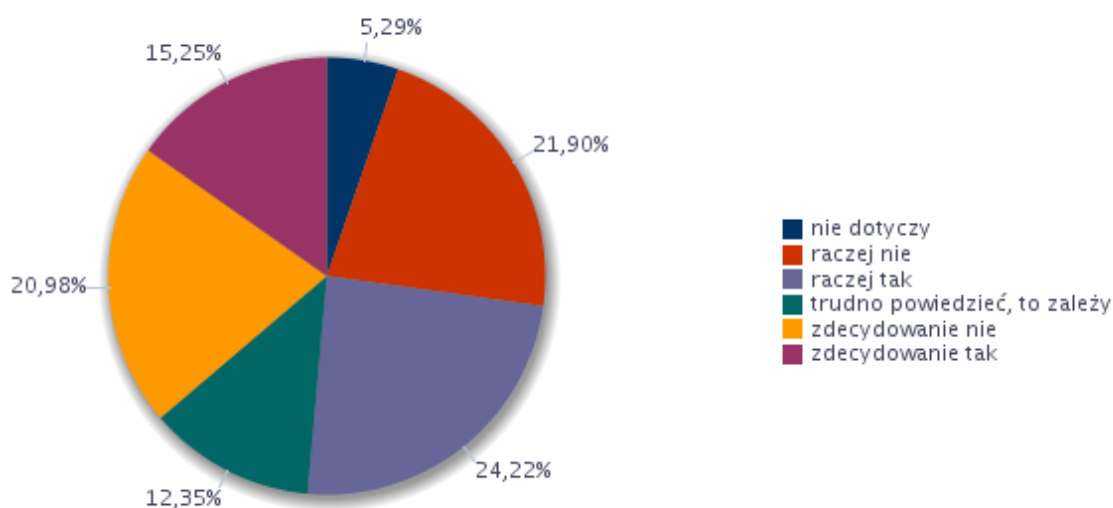
Zawód	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo dobrze, raczej dobrze)	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo źle, raczej źle)	Dobrze vs. źle
Asystent do spraw księgowości	0,00%	100,00%	-100,00%
Asystent nauczyciela przedszkola	0,00%	0,00%	0,00%
Elektromechanik*	0,00%	0,00%	0,00%
Kierowca samochodu ciężarowego	0,00%	0,00%	0,00%
Kierowca samochodu dostawczego	100,00%	0,00%	100,00%
Kucharz*	0,00%	0,00%	0,00%
Magazynier	100,00%	0,00%	100,00%
Mechanik precyzyjny*	100,00%	0,00%	100,00%
Monter konstrukcji aluminiowych	100,00%	0,00%	100,00%
Monter konstrukcji stalowych	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel biologii	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel chemii	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel geografii	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel języka obcego	21,06%	0,00%	21,06%
Nauczyciel języka polskiego	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel logopeda	100,00%	0,00%	100,00%
Pomocniczy robotnik budowlany	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00%	0,00%	0,00%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	0,00%	0,00%	0,00%
Prasowaczka ręczna	100,00%	0,00%	100,00%
Przedstawiciel handlowy	78,94%	21,06%	57,88%
Robotnik magazynowy	0,00%	0,00%	0,00%
Specjalista do spraw rachunkowości	0,00%	100,00%	-100,00%
Specjalista do spraw sprzedaży	0,00%	0,00%	0,00%
Sprzedawca*	35,56%	64,44%	-28,87%
Stolarz*	0,00%	100,00%	-100,00%
Szwaczka maszynowa	100,00%	0,00%	100,00%
Technik administracji*	100,00%	0,00%	100,00%
Technik prac biurowych*	62,23%	18,88%	43,35%
Ślusarz*	0,00%	0,00%	0,00%

Szczegółowa ocena stopnia przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w 2017 roku wskazuje, że zdecydowana większość

pracodawców jest zadowolonych z poziomu przygotowania potencjalnych pracowników. Zostało to wyrażone poprzez stwierdzenia pracodawców, że osoby były bardzo dobrze lub raczej dobrze przygotowane do podjęcia pracy na oferowanych stanowiskach (dot. 18 zawodów). Wśród 31 wyszczególnionych zawodów odnotowano 4 zawody, w których kandydaci do pracy byli źle lub bardzo źle przygotowani do zatrudnienia oraz 9 zawodów, w których pracodawcy nie dokonali oceny przygotowania kandydatów do pracy i wskaźnik struktury wyniósł 0,00 %.

W porównaniu do roku poprzedniego, w aktualnie badanym okresie po raz pierwszy pojawiły się odpowiedzi pracodawców negatywnie odnoszące się do przygotowania kandydatów do pracy. Pracodawcy bardzo źle ocenili przygotowanie kandydatów do pracy w zawodach związanych z księgowością tj. Asystent ds. księgowości oraz Specjalista ds. rachunkowości. 100% negatywnych ocen pracodawców dotyczyło również przygotowania do pracy w zawodzie stolarza. Natomiast niespełna 30 % negatywnych odpowiedzi udzielili pracodawcy oceniając przygotowanie kandydatów do pracy w zawodzie sprzedawcy.

Rysunek 4. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2017 roku

Analiza odpowiedzi udzielonych przez pracodawców w zakresie problemów z pozyskaniem nowych pracowników wskazuje na pogorszenie sytuacji kadrowej lokalnych firm.

Na koniec 2017r. odsetek pracodawców, którzy deklarowali, że raczej nie mają lub zdecydowanie nie mają problemów z pozyskaniem nowych pracowników wyniósł ok. 43 % i w porównaniu do roku poprzedniego zmalał o 33% . Oznacza to, że w aktualnie badanym okresie zmniejszyła się grupa pracodawców, którzy nie mają problemów z pozyskaniem pracownika. Jednocześnie zwiększył się z 22 % w 2016r. do ponad 39% w 2017r. odsetek firm sygnalizujących trudności w znalezieniu nowych pracowników. Natomiast ponad 5 % pracodawców stwierdziło, że ten problem ich nie

dotyczy a dla ponad 12 % badanych trudno było określić czy mają trudności w pozyskaniu ewentualnego pracownika.

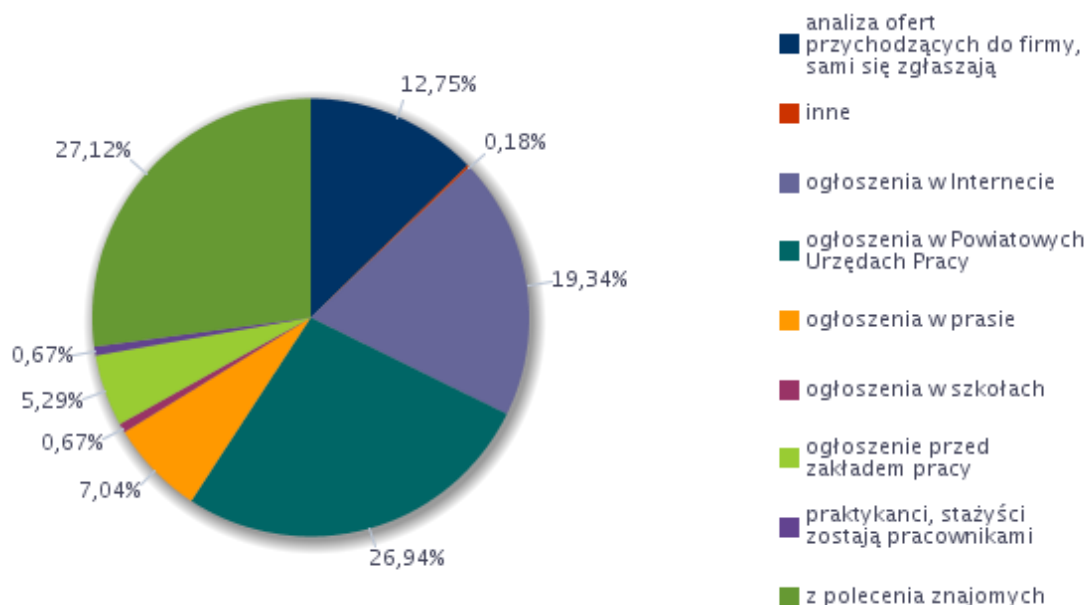
Na problemy w pozyskaniu nowego pracownika przez firmę wskazują także bezpośrednie obserwacje pracowników PUP, z których wynika, że przy spadku bezrobocia, pozostające w ewidencji osoby bezrobotne coraz trudniej jest zmotywować do poszukiwania pracy i korzystania z oferowanych ofert pracy.

Tabela 21. Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy.

Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia	Odsetek wskazań odpowiedzi „tak”
Elektromechanicy i elektrycy	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%
Elektrycy budowlani i pokrewni	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%
Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,38%
Kierowcy samochodów ciężarowych	komunikacja ustna / komunikatywność	6,97%
	współpraca w zespole	6,97%
	wywieranie wpływu	6,97%
	planowanie i organizacja pracy własnej	4,21%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	4,21%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,49%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,49%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,49%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,49%
	znajomość języków obcych	3,49%
Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	komunikacja ustna / komunikatywność	6,07%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,07%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,07%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,62%
	znajomość języków obcych	1,62%
Magazynierzy i pokrewni	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%
	współpraca w zespole	7,69%
Ogółem (bez względu na zawód)	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,58%
	wykonywanie obliczeń	0,41%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,08%
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,39%
	współpraca w zespole	3,39%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,91%
Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%
	znajomość języków obcych	7,69%

Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	znajomość języków obcych	7,69%
Pracownicy obsługi biurowej	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%
Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%
	wywieranie wpływu	7,69%
	znajomość języków obcych	7,69%
Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,91%
Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,35%
Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	znajomość języków obcych	7,69%
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,89%
	komunikacja ustna / komunikatywność	3,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,00%
	współpraca w zespole	3,00%
Stolarze meblowi i pokrewni	znajomość języków obcych	7,69%
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%
	wykonywanie obliczeń	7,69%

Rysunek 5. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników.

Z odpowiedzi udzielonych przez ankietowanych pracodawców na temat sposobu poszukiwania nowych pracowników wynika, że w 2017r. podobnie jak w analogicznym okresie roku poprzedniego, firmy najczęściej poszukiwały pracowników poprzez znajomych, ogłoszenia w urzędzie pracy oraz za pośrednictwem Internetu. W dalszej kolejności wybierali kandydatów korzystając z ofert składanych przez potencjalnych pracowników w firmie oraz ogłoszeń w prasie lub przed zakładem pracy. Znacznie mniej pracodawców poszukiwało pracowników zamieszczając ogłoszenia w szkołach. W porównaniu do roku poprzedniego, w 2017r. żaden z pracodawców nie korzystał ze wsparcia specjalnej firmy rekrutacyjnej, natomiast po raz pierwszy pojawiły się nieliczni pracodawcy, którzy zdecydowali się na zatrudnienie osoby, odbywającej praktyki lub staż w danej firmie.

W porównaniu do roku 2016 w badanym okresie wzrósł odsetek pracodawców korzystających z polecenia znajomych (o prawie 4%), ogłoszeń w urzędach pracy o ponad 2 %, przyjęć do pracy w wyniku ofert bezpośrednio składanych w firmach przez samych kandydatów o 4,2 %, oraz ogłoszeń zamieszczanych przed zakładem pracy o ok. 3,3%. Natomiast zmniejszył się o 5,5 % odsetek pracodawców zatrudniających pracowników za pośrednictwem internetu oraz ogłoszeń w prasie o ok. 1,5 %.

Tabela 22. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy w 2017 roku.

Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP	Wskaźnik struktury
1-10%	21,23
11-25%	20,70
26-50%	21,46
51-75%	11,67
76-100%	24,94

Z przeprowadzonej analizy wynika, że prawie 25% pracodawców zgłaszało do urzędów pracy od 76 do 100 % wszystkich swoich ofert pracy. Po, ok. 20 % pracodawców korzystało z pośrednictwa PUP przy zgłaszaniu od 1-10 % ofert pracy, 11 – 25% ofert pracy oraz od 26 do 50% ofert pracy. Natomiast blisko 12% z ankietowanych przedsiębiorców zgłosiło do urzędu pracy ponad 50 % wszystkich swoich ofert pracy, nie więcej jednak niż 75%.

W porównaniu do poprzedniego 2016r. znacząco zmalał odsetek pracodawców zgłaszających od 26 – 50% ofert pracy natomiast wzrósł odsetek pracodawców, którzy zgłaszali do 10 % ofert pracy oraz od 76 do 100% zapotrzebowań na pracowników.

Tabela 23. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy w 2017 roku.

Zawód	Wskaźnik struktury
Technik prac biurowych*	11,94%
Sprzedawca*	6,18%
Pomocniczy robotnik budowlany	5,32%
Kucharz*	4,85%
Przedstawiciel handlowy	4,09%
Pokojowa	3,71%
Pomoc kuchenna	3,71%
Kierowca samochodu dostawczego	3,66%
Magazynier	3,66%
Kelner*	3,23%
Robotnik gospodarczy	3,23%
Sprzątaczką biurową	3,23%
Kierowca autobusu	2,52%
Kierowca samochodu ciężarowego	2,52%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	2,09%
Prasowaczka ręczna	2,09%
Strażak	2,09%
Szwaczka maszynowa	2,09%
Doradca klienta	2,05%
Piekarz*	2,05%
Cukiernik*	1,62%

Elektromonter instalacji elektrycznych	1,62%
Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	1,62%
Pozostali organizatorzy konferencji i imprez	1,62%
Pracownik ochrony fizycznej	1,62%
Robotnik magazynowy	1,62%
Rozbieracz-wykrawacz	1,62%
Specjalista do spraw sprzedaży	1,62%
Tapicer*	1,62%
Technik administracji*	1,62%
Tkacz	1,62%
Wędliniarz*	1,62%
Elektromechanik*	1,56%
Asystent do spraw księgowości	0,43%
Bibliotekarz*	0,43%
Fryzjer*	0,43%
Kierowca ciągnika siodłowego	0,43%
Mechanik samochodów osobowych	0,43%
Nauczyciel przedszkola	0,43%
Operator myjni	0,43%
Pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	0,43%
Specjalista do spraw logistyki	0,43%
Specjalista do spraw rachunkowości	0,43%
Telemarketer	0,43%

W powyższym zestawieniu zawodów, początkowe pozycje zajmują zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszali oferty pracy do urzędów pracy. Dotyczyło to takich zawodów jak: Technik prac biurowych, Sprzedawca, Przedstawiciel handlowy. Z kolei końcowe pozycje dotyczące m. in. zawodów: Telemarketer, Specjalista do spraw rachunkowości, Specjalista do spraw logistyki, Pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości, charakteryzowały się niewielkim odsetkiem zgłoszonych do PUP wolnych miejsc pracy.

Natomiast takie zawody jak: Technik prac biurowych, Sprzedawca, Przedstawiciel handlowy, Kierowca samochodu dostawczego, Robotnik gospodarczy, Sprzątaczką biurową, Kierowca autobusu, Szwaczka maszynowa, Tkacz, Kierowca ciągnika siodłowego, wystąpiły także w poprzednim 2016r.

Prognoza lokalnego rynku pracy

Część prognostyczna monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych opiera się na wynikach przeprowadzonego badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw. Wnioskowanie o sytuacji na lokalnym rynku pracy w perspektywie kolejnego roku dokonywane jest na podstawie pytań o zmianę w wielkości oraz strukturze zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Warto jednak podkreślić, że wykonane badanie dostarcza jedynie informacji o prognozowanych kierunkach zmian

obserwowanych w poszczególnych grupach zawodów, a nie o poziomie kształtowania się danego czynnika w konkretnym momencie czasu. Dlatego w przypadku analizy wyników należy zwracać uwagę nie tylko na to czy wyliczony wskaźnik przyjmuje wartość dodatnią czy ujemną (co świadczy o przewadze odpowiednio optymistycznych bądź pesymistycznych opinii respondentów), ale przede wszystkim na kierunek zmian jaki będzie obserwowany w danym obszarze badawczym.

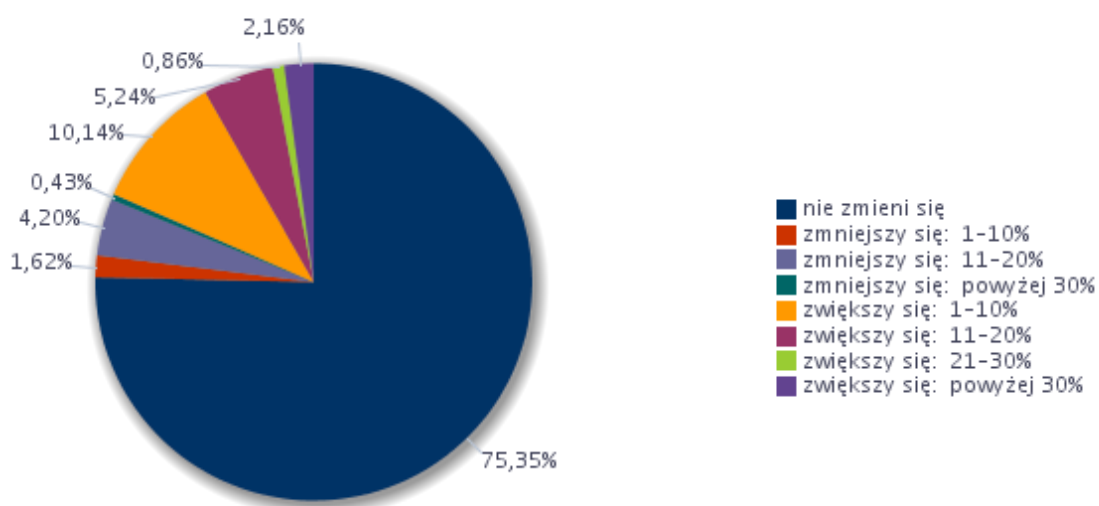
Do określenia negatywnych lub pozytywnych opinii przedsiębiorców wykorzystuje się **wskaźnik prognozy zatrudnienia netto**, który jest wyliczanym na podstawie danych uzyskanych z badania kwestionariuszowego – pytania odnośnie przewidywanych zmian struktury kadrowej firm – wyznaczany jako różnica udziału przedsiębiorstw deklarujących wzrost zatrudnienia w danej grupie zawodów na najbliższy rok, a odsetkiem przedsiębiorstw przewidujących spadek zatrudnienia w tym czasie. Wskaźnik prognozy zatrudnienia netto zawiera się wartościowo w przedziale od -100 do 100. **Wartości ujemne** oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwach. Im niższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek firm deklaruje niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Natomiast **wartości dodatnie** oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia.

Dodatkowo w celu poszerzenia informacji przedstawiono w monitoringu wyniki „Barometru zawodów”. Badanie to zostało zrealizowane pod koniec 2017 roku i stanowi ocenę sytuacji na rynku pracy dokonywaną przez ekspertów. Podczas oceny eksperci posiłkują się danymi na temat liczby ofert pracy oraz liczby osób zarejestrowanych w poszczególnym zawodach. Dane statystyczne stanowią punkt wyjścia do analizy osób bezrobotnych reprezentujących poszczególne grupy barometrowe i zapotrzebowania na kandydatów do pracy. Nie są jednak wykonywane żadne obliczenia matematyczno-statystyczne i eksperci samodzielnie decydują czy dany zawód zakwalifikować do grupy deficytu, nadwyżki lub równowagi rynkowej.

Należy więc uwzględnić specyfikę rynku pracy, na którą wpływa wiele czynników oraz elementów wzajemnie ze sobą powiązanych i wpływających na siebie często w niejednoznaczny sposób. Gromadzone dane statystyczne nie oddają w pełni sytuacji na rynku pracy. Na ich podstawie nie można zidentyfikować czy osoba deklarująca umiejętności w konkretnym zawodzie jest w stanie wykonywać pracę na oczekiwanym poziomie, czy warunki oferowane przez lokalnych pracodawców są dla pracowników wystarczająco atrakcyjne lub czy pracodawca jest skłonny taką osobę zatrudnić i jakie są faktyczne powody, dla których nie może tego zrobić (np. problem rzeczywistych kwalifikacji, odpowiedniego doświadczenia zawodowego, zbyt wysokich oczekiwań płacowych, itp.). Dlatego istotne są wykraczające poza statystyki, informacje gromadzone przez pracowników urzędów pracy oraz pozostałych ekspertów uczestniczących i śledzących zmiany zachodzące na rynku pracy. Dysponują oni wiedzą, które z ofert są zgłaszane wielokrotnie, gdzie występuje duża rotacja pracowników i jakie są jej przyczyny. Zdają sobie również sprawę z sezonowości zatrudnienia i wpływu tego czynnika na statystyki rynku pracy. Największą

zaletą „Barometru zawodu”, który zdaniem urzędu stanowi aktualnie najlepsze narzędzie do przewidywania przyszłych potrzeb rynku pracy oraz określania charakterystyki poszczególnych grup zawodów, jest jednak to, że pozwala uwzględnić kwalifikacje pracowników i rzeczywiste przygotowanie do wykonywania zawodu. Dlatego dysponując jedynie informacją o liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych w danej profesji, nie możemy stwierdzić, czy są one rzeczywiście zdolne do podjęcia pracy, tj. czy posiadają odpowiednie kwalifikacje oraz potwierdzające je certyfikaty, czy dysponują odpowiednim doświadczeniem zawodowym i czy chcą podjąć zatrudnienie. Barometr wszystkie te czynniki bierze pod uwagę, dzięki czemu przedstawia bliższą rzeczywistości relację podaży do popytu na lokalnym rynku pracy.

Rysunek 6. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku.

Ponad 75% firm biorących udział w badaniu ankietowym stwierdziło, że nie przewiduje zmian w obszarze zatrudnienia w 2018r. Natomiast ponad 18% ankietowanych przedsiębiorstw planuje zwiększenie zatrudnienia, w tym ok. 10 % ankietowanych zamierza zwiększyć zatrudnienie do 10 % załogi, a ponad 5 % badanych zainteresowanych jest zwiększeniem zatrudnienia do 20%. Natomiast wzrost zatrudnienia o więcej niż 30% załogi deklarowało niewiele ponad 2% badanych.

Redukcję zatrudnienia w 2018r. planuje ok. 6 % przedsiębiorców w tym ponad 4% ankietowanych przewiduje zmniejszyć zatrudnienie do 20 % pracowników i tylko 0,43 % pracodawców powyżej 30% załogi. Natomiast ok. 2 % odsetek stanowili przedsiębiorcy planujący zredukować zatrudnienie w granicach 1-10 % ogółu pracowników.

Deklaracje pracodawców należy odczytywać jako korzystną prognozę dla lokalnego rynku pracy. Oznacza to nie tylko, że osoby już pracujące będą miały zapewnione zatrudnienie i w przyszłości będą mogły podjąć próby negocjacji płacowych ale także osoby bezrobotne będą miały większe szanse na znalezienie pracy.

Tabela 24. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2017 roku

Kod grupy wielkie	Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9,52%
4	Pracownicy biurowi	7,87%
9	Pracownicy przy pracach prostych	2,70%
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	1,23%
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00%
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	4,37%
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00%
0	Siły zbrojne	0,00%
2	Specjaliści	1,97%
3	Technicy i inny średni personel	9,24%

Analiza **prognozowanego wskaźnika zatrudnienia netto ogółem** na 2018 rok, który osiągnął **wartość dodatnią 12,16 %** potwierdza, że większość pracodawców pozytywnie odnosi się do zwiększania zatrudnienia w perspektywie najbliższego roku. Wśród zaprezentowanych zawodów nie stwierdzono pracodawców, przewidujących spadek zatrudnienia o czym świadczy brak ujemnych wartości wskaźnika zatrudnienia. Natomiast znaczny wzrost wskaźnika zatrudnienia netto odnotowano wśród zawodów: Pracownicy biurowi; Pracownicy przy pracach prostych; Technicy i inny średni personel; dlatego można sądzić, że w tych zawodach powinno wzrosnąć zapotrzebowanie na pracowników.

Niepokojącym sygnałem jest jednak spadek prognozowanego wskaźnika zatrudnienia netto ogółem w 2018r. o ponad 5,8 % punktów procentowych w porównaniu do poprzedniego roku. Oznacza to, że deklarowane przez pracodawców zatrudnienie było na niższym poziomie niż w roku poprzednim co może sugerować stopniowe redukowanie planów zatrudnieniowych firm działających na lokalnym rynku pracy. Z kolei wśród zawodów z grup: Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy; Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy; oraz Siły Zbrojne; pracodawcy nie wskazywali na zamiar zwiększania zatrudnienia przez co wskaźnik wyniósł „0”.

Tabela 25. Zawody w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku

Zawód	Wskaźnik struktury
Technik prac biurowych*	12,58%
Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	8,15%
Elektryk*	6,29%
Monter konstrukcji aluminiowych	6,29%
Monter konstrukcji stalowych	6,29%
Nauczyciel języka obcego	6,29%
Pomocniczy robotnik budowlany	6,29%
Przedstawiciel handlowy	6,29%
Robotnik magazynowy	6,29%
Specjalista do spraw sprzedaży	6,29%
Elektromechanik*	6,09%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	6,09%
Sprzedawca*	3,36%
Asystent do spraw księgowości	1,68%
Doradca klienta	1,68%
Fryzjer*	1,68%
Kierowca autobusu	1,68%
Kierowca samochodu ciężarowego	1,68%
Kierowca samochodu dostawczego	1,68%
Magazynier	1,68%
Nauczyciel przedszkola	1,68%

Tabela 26. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Doradca klienta	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Elektryk*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%

	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
Kierowca autobusu	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%

	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
Nauczyciel przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Przedstawiciel handlowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Sprzedawca*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	3,13%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,13%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	3,13%

	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,13%
	znajomość języków obcych	3,13%
Technik prac biurowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	4,77%
	dodatkowe uprawnienia	2,95%
	doświadczenie zawodowe	5,69%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,92%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,67%
	planowanie i organizacja pracy własnej	5,35%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	4,32%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,05%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	2,71%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,03%
	wyuczony zawód	3,31%
	wywieranie wpływu	2,67%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,55%
	znajomość języków obcych	2,14%

Analizując listę umiejętności i cechy szczególnie istotnych dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firmy planują zatrudnić w najbliższym roku, można zauważyć, że pracodawcy oczekują od kandydatów komunikatywności, współpracy w zespole, sprawności psychofizycznej i psychomotorycznej, doświadczenia zawodowego, planowania i organizacji pracy własnej oraz wyszukiwania informacji, analizowania i wyciągania wniosków.

Dodatkowo w procesie rekrutacji przedsiębiorcy zwracają uwagę i oczekują od osób ubiegających się o zatrudnienie umiejętności czytania ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, gdyż wbrew pozorom umiejętność poprawnego i logicznego budowania wypowiedzi nie jest powszechna. Pracodawcy wymagają od potencjalnych kandydatów do pracy kreatywności, przedsiębiorczości jak i umiejętności obsługi komputera i wykorzystania z internetu.

Tabela 27. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w 2018 roku według Barometru zawodów.

Zawody deficytowe	
Dekarze i blacharze budowlani	Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	Robotnicy obróbki drewna i stolarze
Krawcy i pracownicy produkcji odzieży	Spawacze
Lakiernicy	Spedytorzy i logistycy
Magazynierzy	Ślusarze
Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru	Zaopatrzeniowcy i dostawcy
Zawody nadwyżkowe	
Pedagodzy	

Podsumowanie

Analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy wskazuje, że na przestrzeni trzech ostatnich lat nastąpił sukcesywny spadek liczby bezrobotnych.

W końcu 2017 roku w ewidencji bezrobotnych zarejestrowanych było 1 939 osób bezrobotnych i w stosunku do roku 2016 liczba zarejestrowanych zmniejszyła się o 643 osoby, a w porównaniu do 2015r. o 1 375 osób.

Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2017r. wyniosła dla powiatu zduńskowolskiego 7,5% i w porównaniu do analogicznego okresu 2016r. była niższa o 2,4 punkty procentowe, a w stosunku do końca 2015r. spadła o 5,1 %. Pod względem wysokości stopy bezrobocia powiat zduńskowolski na koniec 2017r. plasował się na dziesiątej pozycji w województwie łódzkim.

Analiza rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wskazuje, że od 2015r. stopniowo wzrasta liczba zidentyfikowanych zawodów deficytowych tj. takich, w których występuje niedobór bezrobotnych w stosunku do zgłoszonych ofert pracy. W 2015r. ustalono 8 zawodów deficytowych, w 2016r. odnotowano już 14 zawodów deficytowych, a w 2017r. grupa deficytów wzrosła do 28 zawodów. Z perspektywy pracownika jest to sytuacja korzystna gdyż potencjalni kandydaci do pracy zostają wchłonięci przez zapotrzebowania występujące na rynku pracy, w związku z tym, że pracodawcy coraz częściej decydują się na zatrudnieniu pracowników, którym do tej pory trudniej było znaleźć pracę.

Natomiast dla pracodawców sukcesywny wzrost deficytów (niedoboru osób) może powodować coraz większe problemy z pozyskaniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.

Z analizy zawodów nadwyżkowych charakteryzujących się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy wynika, że w ostatnich latach nastąpił nieznaczny spadek liczby zawodów należących do tej kategorii. W 2015r. do zawodów nadwyżkowych zakwalifikowano 10 zawodów, w 2016r. wykazano 8 zawodów nadwyżkowych, by w aktualnie badanym okresie do tej grupy zaliczyć 7 zawodów. Oznacza to, że zmniejsza się katalog zawodów, w których jest przewaga liczebna bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, co pozytywnie wpływa na sytuację bezrobotnych, którzy powracają na rynek pracy.

Ponadto zaobserwowano, że w latach 2015-2016 wystąpiły tylko po 2 zawody będące w równowadze. Natomiast w badanym okresie sprawozdawczym nie ustalono zawodów równoważnych gdyż nie wystąpiły zawody, które charakteryzowały się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy.

Wzrost liczby zawodów deficytowych tj. takich, w których występował niedobór pracowników w danym zawodzie przy jednoczesnym spadku liczby zawodów nadwyżkowych czyli charakteryzujących się nadwyżką osób w danym zawodzie, jest zjawiskiem korzystnym z perspektywy osób poszukujących pracy i już zatrudnionych. Pracodawcy zmotywowani zostali do przyjmowania do pracy osób, które dotychczas nie mogły znaleźć zatrudnienia zgodnego ze swoimi

kwalifikacjami oraz coraz częściej zmobilizowani są do podejmowania negocjacji dotyczących poprawy warunków zatrudnienia m. in. wzrostu wynagrodzeń.

Tę pozytywną dla pracowników sytuację na lokalnym rynku pracy potwierdzają również wyniki badania kwestionariuszowego pracodawców. Na ich podstawie ustalono, że w ostatnich trzech latach wzrósł odsetek przedsiębiorców deklarujących zwiększenie zatrudnienia. W 2017 było to 38% ogółu przebadanych firm, to jest o 8 punktów procentowych więcej niż w roku poprzednim i tylko o 2 % mniej niż w 2015r. Podobnie korzystnie prezentuje się wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów, który w 2017r. osiągnął wartość 25,25 wskazując tym samym na przewagę firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia.

Jednocześnie jednak zaobserwowano pewne zagrożenia dla stabilizacji lokalnego rynku pracy z punktu widzenia pracodawców. Niepokojąco zmniejszył się odsetek firm deklarujących brak zmian w zatrudnieniu z ok. 60 % w latach 2015 i 2016, do 44% w aktualnie badanym okresie. Niekorzystnie również wzrósł udział procentowy przedsiębiorców wskazujących na zmniejszenie zatrudnienia z 2 punktów procentowych w 2015r. do 15% w 2017r. Sytuacji tej nie sprzyja także sygnalizowane przez pracodawców zmniejszanie się możliwości pozyskania nowych pracowników. W roku 2015 i 2016 ponad 70 % pracodawców deklarowało brak problemów z pozyskaniem kandydatów do pracy, natomiast w aktualnie badanym okresie było to już tylko 43% ankietowanych firm. Dodatkowo odnotowano niekorzystny wzrost udziału pracodawców zgłaszających trudności w znalezieniu nowych pracowników z 14% w 2015r. do 39% w 2017r.

Uwzględniając powyższe sygnały należy zwrócić uwagę, że utrzymywanie się tych tendencji w dalszej perspektywie czasowej może doprowadzić do coraz większych trudności z pozyskaniem pracowników. Niedobór pracowników w konsekwencji przyczyni się do niekorzystnej sytuacji firm działających na zduńskowolskim rynku pracy skutkującej ograniczaniem możliwości rozwoju przedsiębiorstw.

W okresie trzech ostatnich lat najpopularniejszym sposobem poszukiwania pracowników było korzystanie z polecenia znajomych, usług pośrednictwa pracy w ramach publicznych służb zatrudnienia, korzystanie z Internetu a w dalszej kolejności ogłoszeń prasowych jak i ofert składanych przez potencjalnych pracowników bezpośrednio w firmie.

Od kandydatów do pracy, przedsiębiorcy najczęściej wymagali umiejętności komunikacji ustnej, współpracy w zespole, sprawności psychofizycznej i psychomotorycznej, doświadczenia zawodowego, planowania i organizowania własnej pracy, wyszukiwania informacji, analizowania i wyciągania wniosków. Znacznie mniej zainteresowani byli znajomością języków obcych, obsługą montażem i naprawą urządzeń technicznych.

Ponadto badanie przeprowadzone w 2017r. wśród lokalnych przedsiębiorców pozwalają na poznanie ich przyszłorocznych planów zatrudnieniowych. Według prognoz na 2018r. w większości przedsiębiorstw (ponad 75%) nie są przewidywane zmiany w strukturach kadrowych, ok. 18%

ankietowanych planuje zwiększenie zatrudnienia w firmie i tylko ok. 6% planuje redukcję zatrudnienia.

Niepokojącym sygnałem jest jednak spadek prognozowanego wskaźnika zatrudnienia netto ogółem w 2018r., który wyniósł 12,16% i jest o prawie 6 punktów procentowych mniejszy w porównaniu do poprzedniego roku. Oznacza to, że deklarowane przez pracodawców zatrudnienie będzie na niższym poziomie niż w roku 2017, co może sugerować stopniowe redukowanie planów zatrudnieniowych przez firmy działające na lokalnym rynku pracy.

Z kolei analiza rynku edukacyjnego wskazuje, że deficyty pojawiające się na lokalnym rynku pracy mogą zostać uzupełnione tylko przez absolwentów szkół kończących naukę w zawodach: Technicy farmaceutyczni oraz Spedytorzy. Wśród absolwentów nie odnotowano również absolwentów w zawodach, które generowałyby grupę zawodów nadwyżkowych (podobnie jak w roku 2015) oraz nie zidentyfikowano zawodów, które należałyby do grupy zawodów zrównoważonych (analogiczna sytuacja wystąpiła w latach 2015 i 2016).

Ponadto ustalono, że w porównaniu z 2016 w aktualnie badanym okresie najmniejszą grupę bezrobotnych absolwentów stanowili uczniowie kończący technika. Z kolei największy udział procentowy bezrobotnych absolwentów odnotowano w grupach absolwentów kończących szkoły policealne, zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące.

Załącznik 1. Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2017r. według elementarnych grup zawodów

Kod grupy zawodów	Elementarne grupy zawodów	Bezrobotni ogółem			Bezrobotni absolwenci		Bezrobotni długotrwałe	Napływ ofert pracy w okresie		Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP +EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)	Średniomiesięcz na liczbę bezrobotnych	Średniomiesięcz na liczbę ofert pracy	Mierniki			Deficyt / równo waga/ nadwyżka*
		napływ w okresie	odpływ w okresie	stan na koniec okresu	stan na koniec okresu	udział w % do ogółem bezrobotnych		CBOP (PUP+OHP +EURES)	Internet					wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałości bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych	
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	2	0	0	0		0	0	2		0,00	0,00	0,17	0,00		0,00	-
1211	Kierownicy do spraw finansowych	0	0	0	0		0	1	1	0,00	0,00	0,00	1,17	0,00			max deficyt
1213	Kierownicy do spraw strategii i planowania	0	0	0	0		0	0	1		0,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	0	0		0	0	0		0,00	0,00	0,00				-
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	0	0	0	0		0	0	6		0,00	0,00	1,50	0,00			max deficyt
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	2	0	0	0		0	2	17	0,00	0,00	0,00	1,58	0,00		0,00	-
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	1	0	0	0		0	2	1	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00		0,00	-
1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	0	0	0	0		0	0	1		0,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	1	0	0	0		0	0	0		0,00	0,00	0,00			0,00	-

1412	Kierownicy w gastronomii	1	0	0	0		0	0	0		0,00	0,00	0,00			0,00	-
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	3	0	0	0		0	1	1	0,00	0,00	0,00	0,17	0,00		0,00	-
1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	0	0		0	0	1		0,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
2113	Chemicy	2	3	0	0		0	0	1		0,00	0,83	0,08	10,00		1,50	-
2114	Specjaliści nauk o Ziemi	7	9	1	0	0,00	0	1	0	100,00	100,00	1,50	0,08	18,00	0,00	1,29	-
2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	4	4	0	0		0	0	0		0,00	0,25	0,00			1,00	-
2131	Biolodzy i pokrewni	5	10	1	0	0,00	0	0	0		0,00	3,08	0,00		0,00	2,00	-
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	1	3	1	0	0,00	1	0	1		0,00	1,58	0,08	19,00	100,00	3,00	-
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	2	3	0	0		0	1	0	100,00	100,00	1,25	0,08	15,00		1,50	-
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	4	5	0	0		0	2	14	50,00	50,00	0,75	3,33	0,23		1,25	deficyt
2142	Inżynierowie budownictwa	4	8	2	0	0,00	1	3	2	100,00	33,33	3,17	0,42	7,60	50,00	2,00	-
2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	9	7	4	0	0,00	1	0	0		0,00	2,83	0,00		25,00	0,78	-
2144	Inżynierowie mechanicy	1	1	0	0		0	3	16	0,00	0,00	0,50	1,58	0,32		1,00	deficyt
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	3	2	3	0	0,00	2	0	0		0,00	2,33	0,00		66,67	0,67	max nadwy żka
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	0	3	2	0	0,00	0	1	0	0,00	0,00	2,42	0,08	29,00	0,00		-
2151	Inżynierowie elektrycy	2	2	1	0	0,00	1	1	0	0,00	0,00	1,25	0,08	15,00	100,00	1,00	-
2152	Inżynierowie elektronicy	0	0	0	0		0	0	1		0,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
2163	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	2	2	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,25	0,00		100,00	1,00	-
2165	Kartografowie i geodeci	4	4	1	0	0,00	0	0	0		0,00	1,75	0,00		0,00	1,00	-
2166	Projektanci grafiki i multimediów	7	7	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,50	0,00		100,00	1,00	-

2211	Lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	3	2	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,33	0,00		0,00	0,67	-
2221	Pielegniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	3	5	2	0	0,00	1	1	0	100,00	100,00	3,08	0,08	37,00	50,00	1,67	-
2231	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	2	2	0	0		0	0	0		0,00	0,08	0,00			1,00	-
2240	Specjaliści do spraw ratownictwa medycznego	0	0	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,00	0,00		100,00		-
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1	1	0	0		0	1	0	100,00	100,00	0,08	0,08	1,00		1,00	równo waga
2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	6	5	2	0	0,00	1	0	1		0,00	2,25	0,08	27,00	50,00	0,83	-
2292	Fizjoterapeuci	5	7	0	0		0	9	0	33,33	22,22	1,83	0,75	2,44		1,40	-
2294	Audiofonolodzy i logopedzi	0	0	0	0		0	0	12		0,00	0,00	1,00	0,00			max deficyt
2299	Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	3	3	1	0	0,00	0	0	0		0,00	1,08	0,00		0,00	1,00	-
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0	0	0	0		0	4	0	0,00	0,00	0,00	0,33	0,00			max deficyt
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	17	20	7	0	0,00	3	1	1	0,00	0,00	7,33	0,17	44,00	42,86	1,18	-
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	5	7	2	0	0,00	2	3	0	0,00	0,00	2,42	0,25	9,67	100,00	1,40	-
2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	7	7	3	1	33,33	3	7	0	28,57	0,00	3,67	0,58	6,29	100,00	1,00	-
2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	1	0	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,67	0,00		0,00	0,00	-
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	1	1	0	0		0	0	12		0,00	0,08	1,00	0,08		1,00	deficyt
2353	Lektorzy języków obcych	0	0	0	0		0	1	0	0,00	0,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt

2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	0	0	1	0	0,00	1	2	0	50,00	50,00	1,00	0,17	6,00	100,00		-
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	39	47	21	0	0,00	15	7	0	71,43	57,14	25,58	0,58	43,86	71,43	1,21	-
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	9	9	3	0	0,00	1	5	2	80,00	80,00	2,83	0,58	4,86	33,33	1,00	-
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	1	1	0	0		0	1	2	100,00	100,00	0,00	0,25	0,00		1,00	max deficyt
2413	Analitycy finansowi	11	11	6	0	0,00	2	0	2		0,00	3,08	0,17	18,50	33,33	1,00	-
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	31	34	9	1	11,11	4	4	12	50,00	50,00	10,00	1,33	7,50	44,44	1,10	-
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	43	58	10	0	0,00	3	6	0	66,67	16,67	14,00	0,50	28,00	30,00	1,35	-
2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	12	14	4	0	0,00	1	5	1	20,00	0,00	5,17	0,50	10,33	25,00	1,17	-
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	1	0	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,58	0,00		0,00	0,00	-
2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	35	38	18	0	0,00	14	21	16	66,67	61,90	20,75	3,08	6,73	77,78	1,09	-
2432	Specjaliści do spraw public relations	1	1	2	0	0,00	1	0	0		0,00	1,50	0,00		50,00	1,00	-
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	7	6	2	0	0,00	0	16	8	75,00	50,00	2,58	3,00	0,86	0,00	0,86	-
2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	1	1	0	0		0	0	0		0,00	0,00	0,00			1,00	-
2511	Analitycy systemów komputerowych	0	0	0	0		0	0	1		0,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	1	1	0	0		0	1	1	100,00	0,00	0,33	0,17	2,00		1,00	-
2514	Programiści aplikacji	1	3	0	0		0	3	3	66,67	66,67	0,83	0,50	1,67		3,00	-

2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	9	8	4	0	0,00	3	1	2	0,00	0,00	3,92	0,25	15,67	75,00	0,89	nadwyżka
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	0	0	0	0		0	0	2		0,00	0,00	0,17	0,00			max deficyt
2522	Administratorzy systemów komputerowych	0	0	0	0		0	0	2		0,00	0,00	0,17	0,00			max deficyt
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	9	12	6	0	0,00	3	0	1		0,00	4,67	0,08	56,00	50,00	1,33	-
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	5	7	3	0	0,00	3	3	0	100,00	100,00	5,33	0,25	21,33	100,00	1,40	-
2621	Archiwiści i muzealnicy	1	3	1	1	100,0	1	3	0	100,00	100,00	1,17	0,25	4,67	100,00	3,00	-
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	1	1	1	0	0,00	0	0	0		0,00	1,75	0,00		0,00	1,00	-
2631	Ekonomiści	6	4	6	1	16,67	3	0	1		0,00	3,83	0,08	46,00	50,00	0,67	-
2632	Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	6	10	4	0	0,00	4	0	0		0,00	5,17	0,00		100,00	1,67	-
2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	8	12	1	0	0,00	1	1	0	100,00	100,00	2,92	0,08	35,00	100,00	1,50	-
2634	Psycholodzy i pokrewni	11	9	3	1	33,33	0	0	0		0,00	2,33	0,00		0,00	0,82	-
2635	Specjaliści do spraw społecznych	7	6	3	0	0,00	2	0	0		0,00	3,42	0,00		66,67	0,86	max nadwyżka
2642	Dziennikarze	5	5	2	0	0,00	1	0	0		0,00	2,00	0,00		50,00	1,00	-
2643	Filolodzy i tłumacze	24	28	7	0	0,00	4	0	0		0,00	10,25	0,00		57,14	1,17	-
2651	Artyści plastycy	4	4	1	1	100,0	0	0	0		0,00	0,83	0,00		0,00	1,00	-
2653	Choreografowie i tancerze	1	1	0	0		0	0	0		0,00	0,08	0,00			1,00	-
3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	4	4	6	0	0,00	3	0	0		0,00	6,25	0,00		50,00	1,00	-
3112	Technicy budownictwa	14	18	7	0	0,00	5	4	0	0,00	0,00	8,42	0,33	25,25	71,43	1,29	-
3113	Technicy elektrycy	21	24	8	0	0,00	3	0	1		0,00	10,25	0,08	123,00	37,50	1,14	-
3114	Technicy elektronicy i pokrewni	19	26	6	0	0,00	4	6	0	66,67	66,67	9,58	0,50	19,17	66,67	1,37	-

3115	Technicy mechanicy	51	59	36	1	2,78	23	2	0	100,00	0,00	37,75	0,17	226,50	63,89	1,16	-
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	0	1	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,33	0,00		100,00		-
3118	Kreślarze	0	0	0	0		0	1	0	100,00	100,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	59	75	44	1	2,27	33	3	13	33,33	33,33	55,75	1,33	41,81	75,00	1,27	-
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	0	0	0	0		0	0	0		0,00	0,00	0,00				-
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	3	3	1	0	0,00	0	2	0	50,00	0,00	0,58	0,17	3,50	0,00	1,00	-
3141	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	1	1	0	0		0	0	0		0,00	0,17	0,00			1,00	-
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	46	53	29	0	0,00	20	0	0		0,00	35,08	0,00		68,97	1,15	-
3144	Technicy technologii żywności	19	29	9	0	0,00	7	1	16	100,00	0,00	12,25	1,42	8,65	77,78	1,53	-
3151	Pracownicy służb technicznych żeglugi	2	2	0	0		0	0	0		0,00	0,33	0,00			1,00	-
3211	Operatorzy aparatury medycznej	2	2	2	0	0,00	2	0	0		0,00	2,08	0,00		100,00	1,00	-
3212	Technicy analityki medycznej	7	7	2	0	0,00	0	0	0		0,00	1,58	0,00		0,00	1,00	-
3213	Technicy farmaceutyczni	1	1	0	0		0	3	0	100,00	33,33	0,08	0,25	0,33		1,00	deficyt
3214	Technicy medyczni i dentystyczni	4	5	0	0		0	3	0	100,00	100,00	0,58	0,25	2,33		1,25	-
3220	Dietetycy i żywieniowcy	4	5	4	0	0,00	3	1	0	100,00	100,00	4,17	0,08	50,00	75,00	1,25	-
3240	Technicy weterynarii	3	2	1	0	0,00	0	5	0	20,00	0,00	0,33	0,42	0,80	0,00	0,67	-
3251	Asystenci dentystyczni	1	3	0	0		0	2	0	100,00	50,00	1,00	0,17	6,00		3,00	-
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	8	9	5	1	20,00	2	2	0	100,00	100,00	4,33	0,17	26,00	40,00	1,13	-

3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	5	8	4	0	0,00	3	1	0	0,00	0,00	5,75	0,08	69,00	75,00	1,60	-
3256	Ratownicy medyczni	5	5	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,33	0,00		0,00	1,00	-
3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	5	5	3	0	0,00	1	10	0	90,00	70,00	2,08	0,83	2,50	33,33	1,00	-
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	1	1	0	0		0	2	4	0,00	0,00	0,08	0,50	0,17		1,00	deficyt
3313	Księgowi	3	2	2	0	0,00	1	6	2	83,33	50,00	2,25	2,67	0,84	50,00	0,67	-
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	53	71	28	0	0,00	16	0	0		0,00	32,83	0,00		57,14	1,34	-
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	0	0	0	0		0	0	0		0,00	0,00	0,00				-
3321	Agenci ubezpieczeniowi	3	3	1	0	0,00	1	2	7	100,00	50,00	1,42	0,75	1,89	100,00	1,00	-
3322	Przedstawiciele handlowi	14	19	8	0	0,00	6	20	31	70,00	30,00	11,42	9,25	1,23	75,00	1,36	-
3323	Zaopatrzeniowcy	3	3	2	0	0,00	1	8	0	100,00	100,00	2,17	0,67	3,25	50,00	1,00	-
3324	Pośrednicy handlowi	1	1	0	0		0	0	0		0,00	0,25	0,00			1,00	-
3331	Spedytorzy i pokrewni	6	6	1	0	0,00	0	9	13	77,78	55,56	2,25	3,83	0,59	0,00	1,00	deficyt
3332	Organizatorzy konferencji i imprez	2	3	1	0	0,00	1	2	0	50,00	0,00	1,17	0,17	7,00	100,00	1,50	-
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	0	0	0	0		0	2	0	100,00	100,00	0,00	0,17	0,00			max deficyt
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1	1	0	0		0	0	0		0,00	0,08	0,00			1,00	-
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	22	27	15	0	0,00	9	35	1	97,14	85,71	14,42	3,00	4,81	60,00	1,23	-
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	1	1	0	0		0	2	0	100,00	100,00	0,00	0,17	0,00		1,00	max deficyt
3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	1	2	0	0		0	0	0		0,00	0,83	0,00			2,00	-
3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	0	0	0	0		0	10	0	90,00	90,00	0,00	0,83	0,00			max deficyt
3355	Policjanci	2	1	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,25	0,00		0,00	0,50	-

3356	Funkcjonariusze służby więziennej	3	2	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,67	0,00		0,00	0,67	-
3357	Funkcjonariusze służb specjalnych	2	1	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,42	0,00		0,00	0,50	-
3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	9	12	5	0	0,00	4	11	1	72,73	45,45	5,42	1,00	5,42	80,00	1,33	-
3421	Sportowcy i dżokeje	2	1	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,58	0,00		0,00	0,50	-
3422	Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	3	2	1	0	0,00	0	1	0	100,00	0,00	0,50	0,08	6,00	0,00	0,67	-
3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	2	3	0	0		0	0	0		0,00	0,50	0,00			1,50	-
3431	Fotografowie	3	4	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,67	0,00		100,00	1,33	-
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	13	13	8	0	0,00	5	9	0	44,44	22,22	8,25	0,75	11,00	62,50	1,00	-
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	1	2	0	0		0	1	0	100,00	100,00	0,00	0,08	0,00		2,00	max deficyt
3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	13	16	1	1	100,0	0	0	0		0,00	2,42	0,00		0,00	1,23	-
3436	Muzycy i pokrewni	5	4	2	1	50,00	0	0	0		0,00	1,58	0,00		0,00	0,80	-
3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	1	0	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,75	0,00		0,00	0,00	-
3511	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	3	4	0	0		0	0	0		0,00	0,17	0,00			1,33	-
3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	22	24	4	2	50,00	1	5	0	80,00	80,00	3,58	0,42	8,60	25,00	1,09	-
3514	Technicy sieci internetowych	0	0	0	0		0	1	0	100,00	100,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	2	2	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,50	0,00		0,00	1,00	-
4110	Pracownicy obsługi biurowej	72	85	29	2	6,90	18	134	0	87,31	69,40	34,50	12,17	2,84	62,07	1,18	-
4120	Sekretarki (ogólne)	2	4	0	0		0	11	0	100,00	72,73	1,08	0,92	1,18		2,00	-
4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	3	2	1	0	0,00	0	1	0	100,00	100,00	0,75	0,08	9,00	0,00	0,67	-

4132	Operatorzy wprowadzania danych	0	0	1	0	0,00	1	2	0	100,00	100,00	1,00	0,17	6,00	100,00		-
4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	3	4	2	0	0,00	2	1	0	100,00	100,00	2,83	0,08	34,00	100,00	1,33	-
4214	Windykatorzy i pokrewni	0	1	0	0		0	0	0		0,00	0,17	0,00				-
4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	1	0	1	0	0,00	0	1	0	100,00	0,00	1,00	0,08	12,00	0,00	0,00	-
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0	0	0	0		0	3	0	100,00	66,67	0,00	0,25	0,00			max deficyt
4224	Recepcjoniści hotelowi	5	7	1	1	100,0	0	1	0	100,00	100,00	1,83	0,08	22,00	0,00	1,40	-
4225	Pracownicy biur informacji	1	2	0	0		0	0	0		0,00	0,17	0,00			2,00	-
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	8	9	3	0	0,00	2	20	0	90,00	75,00	4,83	1,67	2,90	66,67	1,13	-
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	6	9	5	0	0,00	2	16	15	87,50	81,25	5,25	2,58	2,03	40,00	1,50	-
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	0	2	0	0		0	1	0	100,00	0,00	0,67	0,08	8,00			-
4321	Magazynierzy i pokrewni	34	38	7	0	0,00	4	204	3	10,29	8,33	11,33	22,25	0,51	57,14	1,12	deficyt
4322	Placiści produkcyjni	1	0	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,92	0,00		0,00	0,00	-
4323	Pracownicy do spraw transportu	2	1	3	0	0,00	1	3	0	33,33	33,33	2,42	0,25	9,67	33,33	0,50	-
4412	Listonosze i pokrewni	2	6	2	0	0,00	2	3	0	100,00	100,00	2,92	0,25	11,67	100,00	3,00	-
4414	Technicy archiwisści i pokrewni	0	0	0	0		0	0	0		0,00	0,00	0,00				-
4415	Pracownicy działów kadr	2	3	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,83	0,00		0,00	1,50	-
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	1	1	0	0		0	3	0	100,00	100,00	0,17	0,25	0,67		1,00	deficyt
5112	Konduktorzy i pokrewni	8	8	1	0	0,00	1	0	0		0,00	2,25	0,00		100,00	1,00	-
5120	Kucharze	47	60	23	0	0,00	17	22	1	63,64	31,82	27,17	1,92	14,17	73,91	1,28	-
5131	Kelnerzy	11	13	6	0	0,00	4	21	0	61,90	61,90	7,50	1,75	4,29	66,67	1,18	-
5132	Barmani	9	11	6	0	0,00	4	1	0	100,00	100,00	7,50	0,08	90,00	66,67	1,22	-
5141	Fryzjerzy	85	98	36	1	2,78	21	28	0	60,71	50,00	43,00	2,33	18,43	58,33	1,15	-
5142	Kosmetyczki i pokrewni	12	20	5	0	0,00	4	14	0	92,86	78,57	9,58	1,17	8,21	80,00	1,67	-

5153	Gospodarze budynków	27	30	22	1	4,55	12	78	0	91,03	53,85	22,75	6,50	3,50	54,55	1,11	-
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	0	0		0	1	0	100,00	100,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	3	2	2	0	0,00	0	1	0	100,00	100,00	2,92	0,08	35,00	0,00	0,67	-
5221	Właściciele sklepów	1	2	0	0		0	0	0		0,00	0,17	0,00			2,00	-
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	0	0	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,33	0,00		0,00		-
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	310	358	210	1	0,48	131	168	16	61,90	43,45	235,50	19,33	12,18	62,38	1,15	-
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	15	14	7	0	0,00	4	51	22	5,88	5,88	7,75	6,08	1,27	57,14	0,93	-
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	4	5	1	0	0,00	0	1	0	0,00	0,00	1,17	0,08	14,00	0,00	1,25	-
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	8	8	3	0	0,00	1	3	15	100,00	66,67	3,83	1,50	2,56	33,33	1,00	-
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	5	4	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,25	0,00		0,00	0,80	-
5246	Wydawcy posiłków	4	3	4	0	0,00	2	0	0		0,00	2,92	0,00		50,00	0,75	-
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	13	13	4	0	0,00	0	15	5	93,33	86,67	3,67	7,67	0,48	0,00	1,00	deficyt
5311	Opiekunowie dziecięcy	1	1	0	0		0	4	0	100,00	100,00	0,00	0,33	0,00		1,00	max deficyt
5312	Asystenci nauczycieli	1	1	0	0		0	9	0	100,00	88,89	0,17	0,75	0,22		1,00	deficyt
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	4	3	3	0	0,00	2	0	0		0,00	3,17	0,00		66,67	0,75	max nadwyżka
5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	6	8	2	0	0,00	1	2	0	100,00	100,00	3,25	0,17	19,50	50,00	1,33	-
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	18	25	10	0	0,00	6	2	0	0,00	0,00	13,17	0,17	79,00	60,00	1,39	-
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	0	1	0	0		0	0	0		0,00	0,58	0,00				-

6113	Ogrodnicy	10	13	7	1	14,29	5	1	0	100,00	100,00	7,92	0,08	95,00	71,43	1,30	-
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	0	0	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,00	0,00		100,00		-
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	14	14	12	0	0,00	8	0	0		0,00	11,58	0,00		66,67	1,00	-
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	3	5	1	0	0,00	1	0	0		0,00	2,08	0,00		100,00	1,67	-
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	2	1	1	0	0,00	0	0	1		0,00	0,50	0,08	6,00	0,00	0,50	-
7112	Murarze i pokrewni	40	52	27	0	0,00	22	21	0	47,62	23,81	37,42	1,75	21,38	81,48	1,30	-
7113	Robotnicy obróbki kamienia	1	1	1	0	0,00	0	2	0	0,00	0,00	0,42	2,17	0,19	0,00	1,00	deficyt
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	21	25	14	0	0,00	7	24	0	4,17	4,17	13,42	2,00	6,71	50,00	1,19	-
7115	Cieśle i stolarze budowlani	9	15	6	0	0,00	4	4	0	0,00	0,00	8,50	0,33	25,50	66,67	1,67	-
7116	Robotnicy budowy dróg	0	1	0	0		0	12	0	0,00	0,00	0,33	1,00	0,33			deficyt
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	2	2	0	0		0	2	1	100,00	100,00	0,00	0,25	0,00		1,00	max deficyt
7121	Dekarze	22	24	8	0	0,00	8	22	0	40,91	36,36	10,75	2,83	3,79	100,00	1,09	-
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	2	2	1	0	0,00	1	2	2	50,00	0,00	1,17	0,33	3,50	100,00	1,00	-
7123	Tynkarze i pokrewni	7	6	6	0	0,00	4	9	0	22,22	22,22	5,33	0,75	7,11	66,67	0,86	nadwyżka
7124	Monterzy izolacji	3	4	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,58	0,00		100,00	1,33	-
7125	Szklarze	15	16	4	0	0,00	2	2	0	50,00	0,00	5,25	0,17	31,50	50,00	1,07	-
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	23	26	12	0	0,00	9	14	0	21,43	14,29	14,00	1,17	12,00	75,00	1,13	-
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	2	2	0	0		0	2	0	100,00	50,00	0,08	0,17	0,50		1,00	deficyt
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	5	6	1	0	0,00	0	12	0	75,00	33,33	1,33	1,00	1,33	0,00	1,20	-
7131	Malarze budowlani i pokrewni	11	14	7	0	0,00	5	3	1	100,00	33,33	10,42	0,33	31,25	71,43	1,27	-
7132	Lakiernicy	17	17	12	0	0,00	9	7	1	14,29	14,29	12,92	0,67	19,38	75,00	1,00	-

7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	0	0	0	0		0	1	0	100,00	100,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	1	1	0	0		0	0	0		0,00	0,00	0,00			1,00	-
7212	Spawacze i pokrewni	2	7	3	0	0,00	3	23	2	4,35	0,00	4,75	2,08	2,28	100,00	3,50	-
7213	Blacharze	35	40	14	0	0,00	9	13	0	38,46	38,46	17,08	1,08	15,77	64,29	1,14	-
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	0	0	0	0		0	1	0	0,00	0,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	0	0	0	0		0	2	0	100,00	0,00	0,00	0,17	0,00			max deficyt
7222	Ślusarze i pokrewni	54	58	37	0	0,00	21	28	0	14,29	7,14	34,42	2,33	14,75	56,76	1,07	-
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	34	46	18	0	0,00	11	11	2	36,36	9,09	23,75	3,08	7,70	61,11	1,35	-
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	100	109	30	2	6,67	13	16	0	56,25	43,75	32,75	2,33	14,04	43,33	1,09	-
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	35	40	30	0	0,00	24	1	0	100,00	0,00	32,50	0,08	390,00	80,00	1,14	-
7311	Mechanicy precyzyjni	2	3	0	0		0	1	0	0,00	0,00	1,75	0,08	21,00		1,50	-
7313	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	0	0	1	0	0,00	1	1	0	100,00	100,00	1,00	0,08	12,00	100,00		-
7314	Ceramicy i pokrewni	2	2	2	0	0,00	1	0	0		0,00	1,50	0,00		50,00	1,00	-
7316	Sztyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	3	1	2	0	0,00	1	0	0		0,00	0,83	0,00		50,00	0,33	-
7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	3	2	0	0		0	9	0	11,11	11,11	0,42	0,75	0,56		0,67	-
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	1	0	1	0	0,00	0	1	0	100,00	100,00	0,42	0,08	5,00	0,00	0,00	-
7322	Drukarze	2	1	1	0	0,00	1	2	0	50,00	50,00	1,00	0,17	6,00	100,00	0,50	nadwy żka
7323	Introligatorzy i pokrewni	2	2	2	0	0,00	2	0	0		0,00	1,25	0,00		100,00	1,00	-

7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	20	20	10	0	0,00	8	22	1	27,27	18,18	11,17	3,92	2,85	80,00	1,00	-
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	79	91	31	0	0,00	18	10	0	50,00	10,00	36,50	0,83	43,80	58,06	1,15	-
7413	Monterzy linii elektrycznych	4	3	3	0	0,00	1	0	0		0,00	2,17	0,00		33,33	0,75	-
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	2	1	0	0		0	1	0	0,00	0,00	0,08	0,08	1,00		0,50	-
7422	Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	2	1	2	0	0,00	1	4	0	100,00	25,00	1,33	0,33	4,00	50,00	0,50	-
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	22	25	11	0	0,00	7	10	0	30,00	10,00	14,17	0,83	17,00	63,64	1,14	-
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	92	113	50	0	0,00	28	28	0	42,86	17,86	50,25	2,33	21,54	56,00	1,23	-
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	1	2	1	0	0,00	1	1	0	100,00	100,00	1,25	0,08	15,00	100,00	2,00	-
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	44	57	11	0	0,00	8	33	13	39,39	18,18	20,17	3,83	5,26	72,73	1,30	-
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	3	3	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,17	0,00		100,00	1,00	-
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	40	51	25	0	0,00	16	2	0	50,00	0,00	28,50	0,17	171,00	64,00	1,28	-
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	12	15	5	0	0,00	3	6	0	16,67	0,00	5,67	0,50	11,33	60,00	1,25	-
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	12	18	8	0	0,00	6	6	0	50,00	16,67	10,17	0,50	20,33	75,00	1,50	-
7534	Tapicerzy i pokrewni	10	14	2	0	0,00	2	4	0	0,00	0,00	3,67	0,33	11,00	100,00	1,40	-
7535	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	1	1	0	0		0	0	0		0,00	0,08	0,00			1,00	-
7536	Obuwnicy i pokrewni	1	2	1	0	0,00	1	2	0	100,00	0,00	1,42	0,17	8,50	100,00	2,00	-
7537	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	4	5	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,58	0,00		100,00	1,25	-
7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	1	2	2	0	0,00	1	5	0	0,00	0,00	2,75	0,42	6,60	50,00	2,00	-

8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	6	5	2	0	0,00	1	0	0		0,00	2,08	0,00		50,00	0,83	-
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	4	2	4	0	0,00	0	6	0	16,67	16,67	1,25	0,50	2,50	0,00	0,50	-
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	0	1	0	0		0	0	0		0,00	0,75	0,00				-
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	3	8	2	0	0,00	2	0	0		0,00	4,58	0,00		100,00	2,67	-
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	5	6	1	0	0,00	0	2	0	50,00	50,00	1,25	0,17	7,50	0,00	1,20	-
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	6	6	1	0	0,00	0	88	0	6,82	6,82	1,25	9,33	0,13	0,00	1,00	deficyt
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	1	0	1	0	0,00	0	4	0	100,00	50,00	0,58	0,33	1,75	0,00	0,00	-
8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	32	34	34	0	0,00	22	0	0		0,00	34,17	0,00		64,71	1,06	-
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	73	99	73	0	0,00	54	34	1	17,65	0,00	82,17	2,92	28,17	73,97	1,36	-
8153	Operatorzy maszyn do szycia	54	77	51	0	0,00	35	98	0	7,14	1,02	60,42	11,17	5,41	68,63	1,43	-
8154	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	6	6	5	0	0,00	4	12	0	16,67	0,00	5,33	1,00	5,33	80,00	1,00	-
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	16	17	13	0	0,00	12	1	0	0,00	0,00	14,92	0,08	179,00	92,31	1,06	-
8157	Operatorzy maszyn do prania	1	0	1	0	0,00	0	0	0		0,00	0,17	0,00		0,00	0,00	-

8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	3	4	1	0	0,00	1	2	0	0,00	0,00	1,00	0,17	6,00	100,00	1,33	-
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	16	19	8	0	0,00	7	11	0	9,09	9,09	8,75	0,92	9,55	87,50	1,19	-
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	1	1	0	0		0	1	0	0,00	0,00	0,00	0,08	0,00		1,00	max deficyt
8181	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	1	1	0	0		0	0	0		0,00	0,08	0,00			1,00	-
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	5	6	4	0	0,00	3	0	0		0,00	4,75	0,00		75,00	1,20	-
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	0	0		0	3	0	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00			max deficyt
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	7	4	8	0	0,00	6	4	0	50,00	25,00	6,17	0,33	18,50	75,00	0,57	nadwy żka
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	0	0	0	0		0	3	0	66,67	66,67	0,00	0,25	0,00			max deficyt
8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	12	17	8	0	0,00	6	0	0		0,00	9,75	0,00		75,00	1,42	-
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	5	3	2	0	0,00	0	26	0	57,69	30,77	0,67	2,17	0,31	0,00	0,60	-
8311	Maszyniści kolejowi i metra	2	4	0	0		0	0	0		0,00	0,58	0,00			2,00	-
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	12	16	6	0	0,00	5	0	0		0,00	8,58	0,00		83,33	1,33	-
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	24	22	10	1	10,00	3	77	0	19,48	0,00	9,42	9,42	1,00	30,00	0,92	-
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	1	3	0	0		0	1	0	0,00	0,00	1,17	0,08	14,00		3,00	-

8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	17	24	9	0	0,00	8	37	28	10,81	0,00	14,00	8,42	1,66	88,89	1,41	-
8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	16	24	8	0	0,00	5	3	0	0,00	0,00	9,75	0,25	39,00	62,50	1,50	-
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	8	10	3	0	0,00	2	8	0	25,00	0,00	4,50	0,67	6,75	66,67	1,25	-
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	1	0	1	0	0,00	0	0	1		0,00	0,25	0,08	3,00	0,00	0,00	-
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	7	11	4	0	0,00	2	5	15	20,00	0,00	5,25	1,67	3,15	50,00	1,57	-
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	2	2	3	0	0,00	2	0	0		0,00	2,83	0,00		66,67	1,00	-
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	25	41	26	0	0,00	22	33	0	54,55	36,36	32,67	2,75	11,88	84,62	1,64	-
9121	Praczk ręczne i prasowacze	7	8	4	0	0,00	4	15	0	60,00	53,33	5,50	1,25	4,40	100,00	1,14	-
9122	Czyszciciele pojazdów	2	2	0	0		0	13	0	76,92	23,08	0,50	1,08	0,46		1,00	deficyt
9123	Zmywacze okien	0	0	0	0		0	1	0	100,00	100,00	0,00	0,08	0,00			max deficyt
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	3	3	1	0	0,00	0	9	0	44,44	0,00	0,67	0,75	0,89	0,00	1,00	deficyt
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	0	1	0	0		0	0	0		0,00	0,67	0,00				-
9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	0	0	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,00	0,00		100,00		-
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	4	6	4	0	0,00	4	6	0	33,33	0,00	4,75	0,50	9,50	100,00	1,50	-
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	0	0	1	0	0,00	1	0	0		0,00	1,00	0,00		100,00		-

9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	24	28	19	0	0,00	15	31	0	0,00	0,00	19,67	2,58	7,61	78,95	1,17	-
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	63	82	44	0	0,00	26	86	1	8,14	5,81	47,00	7,25	6,48	59,09	1,30	-
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	82	87	35	0	0,00	18	150	16	4,67	4,67	36,00	24,83	1,45	51,43	1,06	-
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	75	83	44	0	0,00	30	170	61	8,82	5,88	45,33	23,25	1,95	68,18	1,11	-
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	59	76	30	0	0,00	21	6	1	50,00	50,00	36,17	0,58	62,00	70,00	1,29	-
9334	Układacze towarów na półkach	1	1	0	0		0	0	0		0,00	0,00	0,00			1,00	-
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	6	5	3	0	0,00	1	0	0		0,00	1,92	0,00		33,33	0,83	-
9412	Pomoce kuchenne	12	11	8	0	0,00	5	49	0	26,53	18,37	7,92	4,08	1,94	62,50	0,92	nadwyżka
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	0	1	0	0		0	0	0		0,00	0,25	0,00				-
9612	Sortowacze odpadów	0	2	0	0		0	0	0		0,00	0,17	0,00				-
9613	Zamiatacze i pokrewni	4	8	1	0	0,00	1	0	0		0,00	4,17	0,00		100,00	2,00	-
9621	Gońcy, багаżowi i pokrewni	1	2	0	0		0	2	0	100,00	50,00	1,00	0,17	6,00		2,00	-
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	2	2	0	0		0	23	0	13,04	13,04	0,33	1,92	0,17		1,00	deficyt
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	33	33	23	0	0,00	12	100	0	1,00	0,00	24,33	9,33	2,61	52,17	1,00	-
Razem		3212	3803	1750	23	1,31	1102	2624	462	36,59	25,11	X	X	X	X	X	X

**ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
w Powiat zduńskowski
INFORMACJA SYGNALNA 2017 R.**

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży
		Kierownicy do spraw finansowych
		Audiofonolodzy i logopedzi
		Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych
		Nauczyciele kształcenia zawodowego
		Opiekunowie dziecięcy
		Doradcy finansowi i inwestycyjni
		Monterzy sprzętu elektrycznego
		Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
		Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
	zawód deficytowy	Nauczyciele szkół specjalnych
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych
		Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni
		Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
		Robotnicy obróbki kamienia
		Asystenci nauczycieli
		Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji
		Inżynierowie mechanicy
		Technicy farmaceutyczni
		Robotnicy budowy dróg
		Czyściciele pojazdów
		Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
		Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
		Magazynierzy i pokrewni
		Spedytorzy i pokrewni
		Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani
		Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych
		Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani
		Tynkarze i pokrewni
		Drukarze
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Pomoce kuchenne
		Specjaliści do spraw społecznych
		Pracownicy domowej opieki osobistej
		Inżynierowie chemicy i pokrewni

***Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii Przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.**

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2017 roku według wielkich grup zawodów.....	9
Tabela 2. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2017 roku.....	11
Tabela 3. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2017 roku.....	12
Tabela 4. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2017 roku (przykładowe 20 grup zawodów).....	13
Tabela 5. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2017r.....	14
Tabela 6. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najmniejszy w 2017 r.....	15
Tabela 7. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2017 r.	16
Tabela 8. Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie nadwyżkowych w 2017 roku.....	19
Tabela 9. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku.....	20
Tabela 10. Grupy zawodów równoważnych w 2017 r.	21
Tabela 11. Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych w 2017 roku	21
Tabela 12. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku.....	22
Tabela 13. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2017r.	24
Tabela 14. Bezrobotni bez zawodu w 2017 rok.....	28
Tabela 15. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, równoważnych oraz nadwyżkowych w 2017 roku	29
Tabela 16. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017r.	31
Tabela 17. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017r. (cd).....	32
Tabela 18. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku.....	36
Tabela 19. Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2017 roku oraz umiejętności i cech kandydatów niezbędnych do pracy w tych zawodach.....	37
Tabela 20. Analiza oceny przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w 2017 roku	46
Tabela 21. Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy.....	48
Tabela 22. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy w 2017 roku.....	51
Tabela 23. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy w 2017 roku.....	51
Tabela 24. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2018 roku.....	55
Tabela 25. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku.....	56
Tabela 26. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić.....	56
Tabela 27. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w 2018 roku według Barometru zawodów.....	60

Spis rysunków

Rysunek 1. Struktura badanych firm pod względem liczby zatrudnionych pracowników.....	34
Rysunek 2. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności.....	35
Rysunek 3. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku.....	35
Rysunek 4. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2017 roku.....	47
Rysunek 5. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników.....	50
Rysunek 6. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku.....	54

Sporządziła: Marta Misiak

